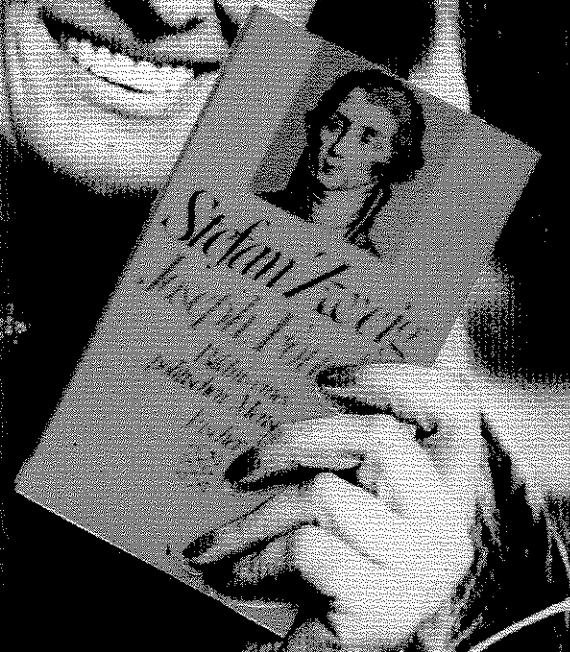

Marte Röling in haar atelier in Amsterdam

Fouclé van Zweig, Spannend als 'n gek.
Ondanks het feit dat de 'afloop' bekend is;
gebleekte en versteerde botten, leest het als
'n super-detective.

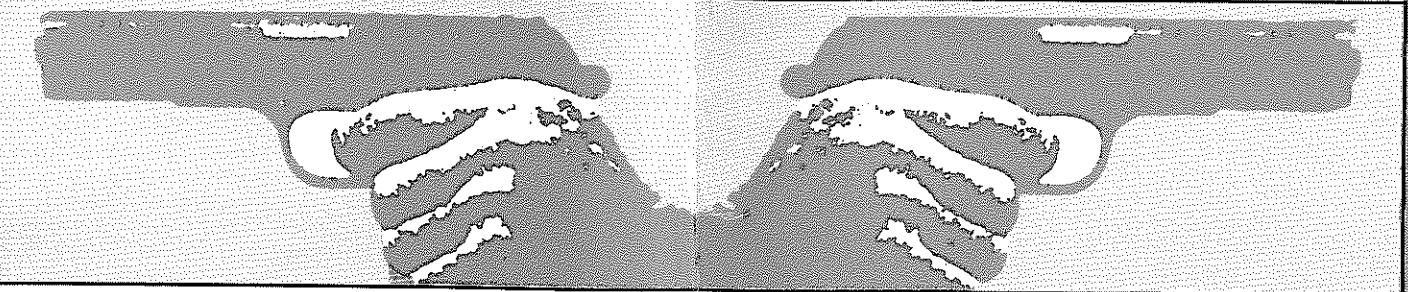
Zweig's woordgebruik; hij zet in met 'n
serie woorden die steeds blijft groeien,
niet op zoek naar een pronomen maar
het tot een deel van het verhaal maakt.
'Ademloos' uitgelezen, kortom

Marte Röling

THRILLERS & DETECTIVES

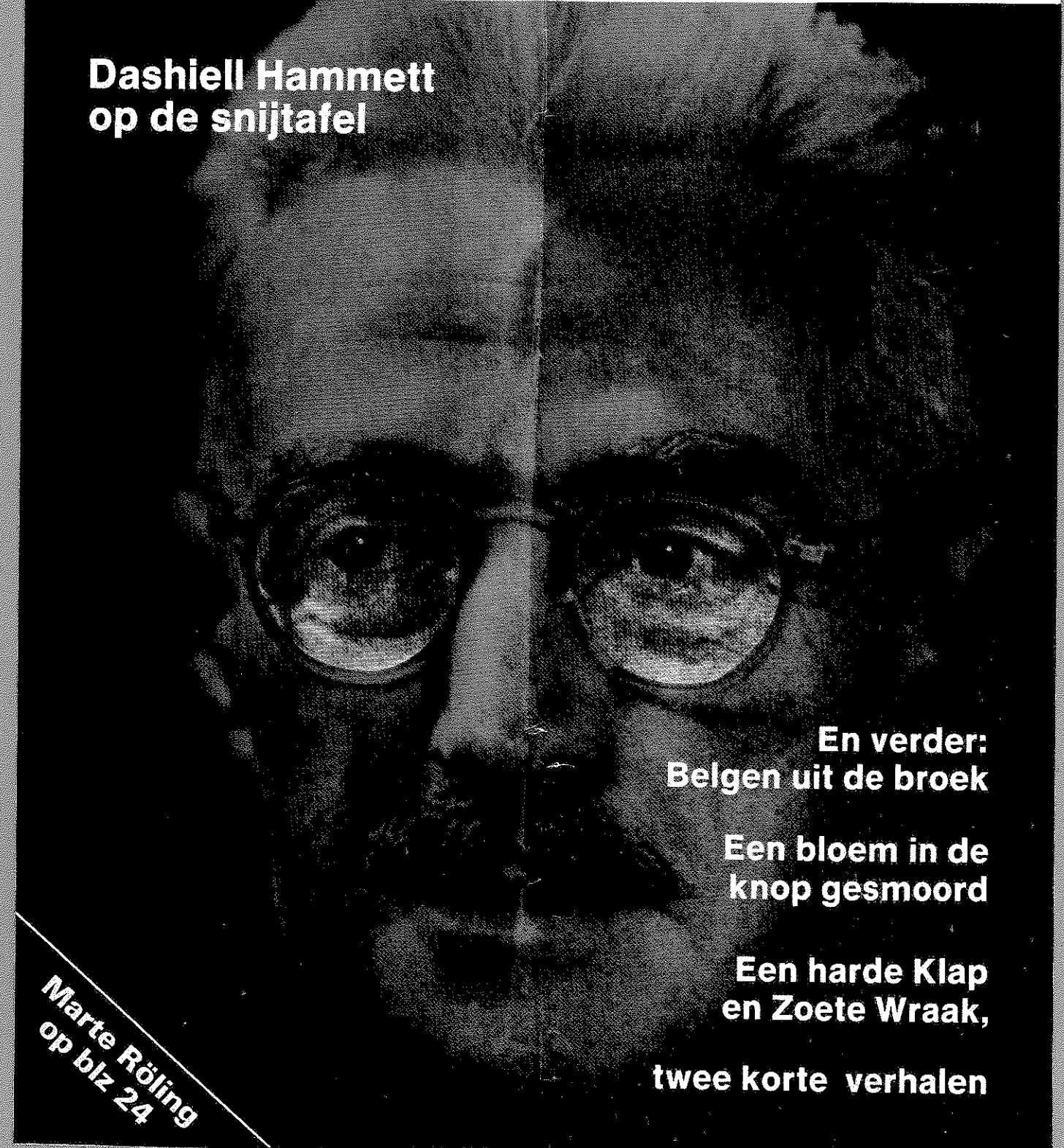
Onafhankelijk tijdschrift voor misdaadlectuur onder redactie van Theo Capel

Redactie en Administratie p/a Nic. Maesstraat 139hs, 1071 PX Amsterdam

4e jaargang nummer 2, maart 1984.

**Dashiell Hammett
op de snijtafel**

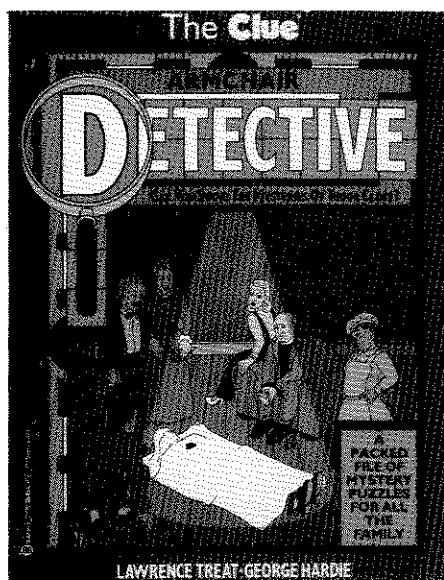
**En verder:
Belgen uit de broek**

**Een bloem in de
knop gesmoord**

**Een harde Klap
en Zoete Wraak,**

twee korte verhalen

**Marte Röling
op blz 24**

Omslagverhalen

Eerlijkheidshalve doe ik allereerst een bekentenis. Alle bekende gezelschapsspelletjes zijn aan mij niet besteed, op twee uitzonderingen na, te weten schaak en studpoker. Slechts die twee zijn in staat mij enige uren te boeien. Als kind was ik natuurlijk wel dol op Monopoly, Canasta, Scrabble en wat je allemaal nog niet meer had, maar het élan om me er aan over te geven is voorbij.

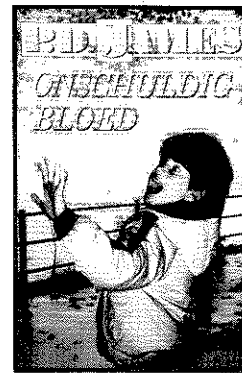
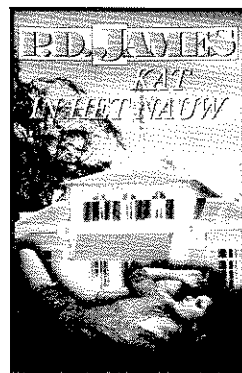
Tegenwoordig is het bedenken van spelletjes 'big business' geworden. De speelgoedwinkels pulen uit met nieuwe bedenksels en vooral de opkomst van de huiscomputer heeft het terrein onmetelijk vergroot. Toch is een uitgever erin geslaagd met iets origineels aan te komen. Het gaat om misdaadpuzzels die zijn gebundeld in 'The armchair detective' (Ballantine, VD, 26,25). Het is een collectie fictieve moordzaken die zijn gepleegd in een Engels landhuis, Tudor Close. Ze doen een beroep op de speurzin van de lezer, die als een soort Sherlock Holmes de dader moet proberen te vinden.

Voor volwassenen lijkt me het boek iets te weinig te bieden, maar vanwege het accent

op de tekeningen van George Hardie in het boek, maakt het grafisch gezien de aankoop zeer wel waard. Het gaat om helder opgezette tekeningen, een goed gekozen techniek om op precieze wijze de voor de amateur-detective belangrijke details als 'stille getuigen' te herkennen. Met foto's zou dat veel moeilijker te realiseren zijn geweest. De stijl van de tekeningen ('klare lijn') is op dit moment erg in de mode en ook bij de bekende Nederlandse striptekenaars erg geliefd. De bijzonder verfijnde en verzorgde uitvoering van het boek blijkt helemaal in Singapore te hebben plaatsgevonden. Op het omslag is toch wel wat kritiek te geven. Naar mijn smaak is het wat al te druk, waardoor de mooie tekening wordt weggedrukt. De belettering is nogal overdadig en er zijn ook overbodige tiere-lantijnen in de vorm van rare cirkelkaders. Los van de vormgeving rest het me nog me te verbazen over de opdracht binnenin, waarin samensteller Lawrence Treat zijn vrouw Rose bedankt. 'Her name could be well on the title page as collaborator' staat er. Waarom is dat dan toch niet gebeurd? Misschien dat Treat liever de liefde deelt met zijn vrouw dan de eer.

Steye Raviez

SPANNING ALS SPECIALISME

Als paperback 19,90
Verkrijgbaar bij elke boekhandel.

 Elsevier

Hollandse Nieuwe

Koele kikkers

Een thrillerschrijver hoort er pas echt bij, als hij de KGB en de CIA laat opdraven. Dat hebben Alistair MacLean en Desmond Bagley bewezen en Vanyan (een Nederlands auteur) is in hun voetspoor getreden met de avonturenroman *Wit wint*, (Veen, 19,90).

Olivier Sternman, die zijn hele leven nog niets anders heeft gedaan dan kicks naja-gen, onderneemt een solo-zeiltocht naar de Noordelijke IJszee om erachter te komen waar en waarom zijn vader dertig jaar daarvoor is omgekomen. Zijn ontdekkingen wekken de belangstelling van bovengenoemde spionage-organisaties en er ontstaat een kat-muis-spelletje met wisselende perspectieven. Onze held zou onze held niet zijn als hij deze geduchte tegenstanders niet de loef zou afsteken. Sternman is rijk, stoer, gehard, slim, snel reagerend en een dierenvriend. Voilà, genoeg eigenschappen om het hoofd boven de ijschotsen te houden. Vanyan heeft zich terdege gedocumenteerd op zeil- en poolgebied. Voor niet-ingewijden komen er misschien wat veel lieren, klaggijpen, spinna-kers, radarreflectoren en arctische drijven in voor, maar daar valt best overheen te lezen. Koud is het anders wel, daar in het Noorden. (BR)

Roman van een verbijsterende samenzwering zou je *Zwart Film* van Bert van der Veer (Bruna, 19,90) kunnen noemen, als dat soort omschrijvingen al niet waren gereserveerd voor het werk van Robert Ludlum. Een Nederlandse journalist bereist de hele aardbol van Los Angeles tot Balem (België) om het agiterende en provocerende werk van zes fotomodellen bloot te leggen. Hij maakt een tv-verslag van zijn speurtocht en, heel handig voor de lezer, het script ervan staat op blz 183 e.v. Wie dat eerst leest, begrijpt het boek een stuk beter. Het vaardig en met vaart geschreven verhaal puilt uit van de details en noemt zo de wielerkoloms van Tim Krabbé en de moord op playmate Dorothy Stratten (Star '80). De betekenis ervan is niet altijd even duidelijk en het waarheidsgehalte misschien niet erg groot, als je ziet dat de hoofdpersoon de Bosch-atlas (blz 214) hanteert, waar ieder ander gewoon in de Bos-atlas zou kijken. Maar eerlijk is eerlijk het doet niet voor Ludlum onder. (TC)

Roman over spionage in de computerindustrie, staat er terecht op de omslag van *Het BACHproject* van Milan Bern (De Fontein, 22,90), want tot in den treure gaat het boek over computersystemen en de beslommingen van degenen, die op hoog niveau in de computerindustrie werkzaam zijn. Voor wie zelf zijn brood in deze sector verdient misschien boeiend, maar voor buitenstaanders jammer genoeg niet op een manier beschreven die de

Bert van der Veer: fotomodellen belagen de wereld

nieuwsgierigheid blijvend prikkelt. Het draait allemaal om een groots opgezet automatiserings-systeem, het zgn BACH-project (Niets van doen met Bach), waarbij hoofdpersoon Marco Barends betrokken is. Een flink aantal collega's sterven een vroegtijdige dood. Marco die het geluk heeft alleen maar neergeslagen te worden, probeert op een weinig effectieve manier te ontdekken wie voor deze zorgwekkende gang van zaken verantwoordelijk is. Het BACH-project is niet slecht geschreven en er komen spannende stukken in voor, maar grote delen van het boek zijn gortdoo. Het lijkt alsof de schrijver van een voor hem kennelijk vertrouwd terrein niet voldoende afstand heeft kunnen nemen om het de lezer leuk te presenteren. (HKO)

Politiefluit

De grijze speurder met zijn markante gezicht, rechercheur de Cock, voelt in *De Cock en de moord op melodie* van A.C. Baantjer (De Fontein, 14,40) aankomen dat er iets mis gaat.

Twee afgekickte heroïneverslaafden worden gewurgd en behalve de vraag wie het heeft gedaan, is er ook het raadsel of de melodieën in het hoofd van een van beiden, mee het graf zijn ingegaan. Met behulp van vier souteneurs, drie min of meer bejaarde hoeren, een animeermeisje, een kroegbaas (Smalle Lowietje), een heler en een balletje-balletje man (van het gokspelletje met het balletje en drie bekers) lost De Cock de zaak op. Handige Henkie leent trouwens ook nog een helpende hand en Vledder loopt zoals vaker eigenlijk meer in de weg dan dat hij helpt. Goed dat er nog dit soort politie is. (TC)

Zwammen

De titel van het derde boek van Hellinga Sr., *De Breinaaldmoorden* (Loeb, f 17,50), heeft betrekking op de daden van een psychopaat die alleen klaar kan komen, als hij tijdens de geslachtsgemeenschap zijn bedgenote met een breinaald vermoord.

Er zijn al een aantal slachtoffers gevallen als in het plattelandsdorpje Bikhoven in de buurt van Amsterdam, een dergelijke moord gepleegd wordt. Deze moord is echter één van de vele verwickelingen die zich afspelen in dit dorpje waar de aartsdikke huisarts Joris Joris (ook bekend uit de twee eerder verschenen boeken) zijn praktijk heeft. Door zijn bemoeizucht en nieuwsgierigheid staat deze arts de speurdersrol op het corpulente lijf geschreven en weet hij, ondanks zijn beroepsgeheim, de misdaad op te lossen en alles weer in goede banen te leiden.

Hellinga heeft een naïef en ouderwets aandoend taalgebruik, waarin hij klassiek opgebouwde detectives schrijft, hoewel hij in dit boek de tradities doorbreekt door de misdadigers min of meer op vrije voeten te laten. Zijn humor is wat oubollig en de geloofwaardigheid van zowel de personages als het verhaal laat te wensen over, waardoor dit slechts een matige detective is. En daar veranderen seksuele afwijkingen, grof geweld en een gezellige schrijfstijl weinig aan. (CL)

Moord na de maaltijd is de eerste detective van de psycholoog Manuel van Loggem die in de Nederlandse literatuur geen onbekende is. (Sijthoff, 9,90). Professor Ewout Hazewoud geniet internationale faam op het gebied van de zwamkunde, de wetenschap der paddestoelen, waar hij zich met hart en ziel aan wijdt. Voor zijn

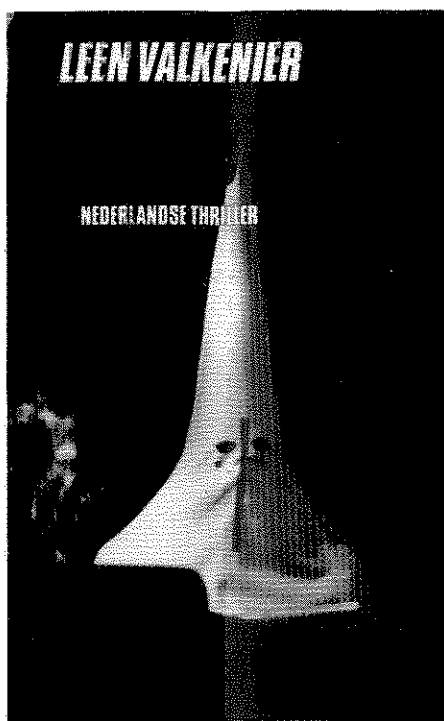
vrouw Jeanne heeft hij heel wat minder aandacht en het huwelijk is dan ook al jarenlang niet meer dan een formele band. De vrouw is echter nog levenslustig en zij ontwikkelt zo'n afkeer van Ewout dat het plan bij haar postvat om hem te vermoorden. Als bijkomend voordeel zou dit haar nog een flinke som gelds opbrengen. Ze weet zich te verzekeren van de hulp van een louche gigolo met wie ze een verhouding heeft aangeknoopt. Een uiterst giftige paddestoel zal ironisch genoeg het lot van de hoogleraar moeten bezegelen. Het boek is aardig geschreven en van Loggem verloochent zijn beroep niet. Platgewalste paden worden helaas niet vermeden en de 'verrassende' wendingen zijn, evenals de ontknoping, nogal voorspelbaar. (HKo)

Droog Brood

Een misverstand waart door ons land, het misverstand van de Nederlandse thriller. Menige broodschrijver redeneert dat het voor hem toch een koud kunstje moet zijn om even zo'n boekje te schrijven en vervolgens de binnenstromende duizendjes af te wachten. Het jongste voorbeeld is Leen Valkenier, ooit bekend van *de Fabeltjeskrant*, met *De Sekte* (Loeb, f 22,50). De eerste vijftig bladzijden tonen nog enige ambachtelijke behendigheid, maar daarna zakt het boek snel weg in hemeltergende, volstrekt ongeloofwaardige onzin rond een te Naarden (N.H.) kantoor houdende sekte met vertakkingen op Ibiza. Ik wacht met angstige spanning op het moment dat Herman Pieter de Boer zich op het genre stort. (BV)

Rechtsaf

In het België van 1989 zijn rechtse krachten bezig met de voorbereiding van een perfecte staatsgreep. (Waarom niet al in 1984?) Een Corsicaanse gangster die probeert de heroïne markt in België te heroveren, heeft hierover zo zijn eigen gedachten. De Rijkswacht die met ijzeren vuist over België regeert, kan alles ondanks moderne electronica niet meer aan. Daarbij heeft Jef Geeraerts in *Drugs* (Elsevier, 26,50) ook nog een journalist verzonnen die links is en uiteraard slachtoffer, in het begin van het systeem, later meer van zichzelf. Het verhaal raast voort in de bekende superstijl van Geeraerts, vol bewondering voor he-mannen en de moderne vooruitgang (speciaal wat wapentuig betreft). Opmerkelijk is dat het libido van al de kerels zo zwak ontwikkeld is. Het duurt tot blz 286 voordat iemand zijn obelisk uit zijn broek haalt, maar de schunnigheid van de passage is voldoende voor één dik boek. *Drugs* is een standaardvoorbeeld van geweld en sex als de enige ingrediënten voor een thriller. (TC)

Niet alleen in België gaat het goed mis, ook in Italië is rechts bezig de macht te grijpen, waarna een rijk ontstaat waarvan de Romeinen nog niet eens durfden dromen. In *Kardinalen en Cocaine* van Paul Frentrop (Batteljee & Terpstra, 29,90)

wordt uit de doeken gedaan hoe gangsters, politici en vooral ook partijen in het Vaticaan met mondiale schurkenstreken bezig zijn. De auteur, die in het dagelijks leven journalist is, besteedt aan het eind van het verhaal nog 30 bladzijden aan een epiloog, waarin hij uitlegt dat een en ander best eens werkelijkheidsgehalte zou kunnen hebben. Robert Ludlum komt er tenminste eerlijk voor uit dat hij zijn boeken verzint. Bovendien heeft die begrepen dat dit soort mondiale machinaties voortdurend een held nodig hebben die alles dwarsboomt. De Amerikaanse kapitein Struder van Frentrop moet om de wereld te redden nogal veel uit handen geven. (TC)

Hardgekookt Ei

Martin Rasker, keiharde privé-detective, heeft het weer moeilijk in *Blues voor Valerie* (Zwart Beertje, 7,50) en de lezer idem dito met een sterretje. Het verhaal begint aardig met een uitspraak van *Thelonious Monk* en ook *John Coltrane* en *Archie Schepp* mogen het verhaal even opfleuren. Op die manier had het een waardeloze film met een prachtige soundtrack kunnen zijn, maar helaas is het een boek geworden. De ene helft van het verhaal gaat over de uit zijn nek kletsende Rasker, de andere helft is het levensverhaal van een Fran-

Prisma Detectives Moordboeken Stuk voor stuk voortreffe-lijk Vaste prijzen: f 7,90 - f 8,90 - f 9,90

Bij de boekhandel

Crime van eigen bodem bij Loeb

Theo Joekes e.a.
Moord op eigen bodem

Deze bundel, een éénmalige laaggeprijsde uitgave, bevat nieuwe en niet eerder in boekvorm gepubliceerde Nederlandse misdaadverhalen van Janwillem van de Wetering, Theo Joekes, Hellinga Sr., Jan Cremer en alle andere auteurs uit ons fonds. We komen een groot aantal bekenden tegen in deze prettige voorjaarsverrassing: Grijpstra en De Gier, Elisabeth Brederode & Con Hendrix, Dr. Joris Joris - allemaal in gloednieuwe avonturen op vaderlandse bodem.

f 12,50

Walraven
Liever geen politie

Een nieuwe misdaadroman van eigen bodem - de eerste van een serie rond dezelfde hoofdpersoon - in de beste *private eye*-traditie. Een vermiste meisje. Geen probleem. Vermiste meisjes zijn niet meer dan routinekassen voor privédetective Charlie Allard. Maar deze keer is er ook voor anderhalf miljoen gulden aan juwelen verdwenen. Au. Dat doet pijn. Zoiets lokt reacties uit. En al spoedig kan Charlie geen voet meer verzetten of hij struikelt over lijken. De meeste klappen vallen in Amsterdam, de hardste in het vredige duinlandschap van Noord-Kennemerland. Dan stijgt de inzet: roem en rijkdom liggen voor het grijpen. Misgrijpen is helaas ook mogelijk. Wie is de geheimzinnige Caritas? En waar zijn de juwelen gebleven?

f 16,50

Janwillem van de Wetering
Een aflopende geschiedenis

Een nieuwe verhalenbundel van Janwillem van de Wetering, waarin naast een groot aantal nieuwe misdaadverhalen een zeer omvangrijke Grijpstra en De Gier-novelle: *De zaak IJsbreker*. Deze bundel is een waardige opvolger voor de succesvolle *De kat van Brigadier De Gier*, en verplichte kost voor de enorme schare liefhebbers van het werk van Janwillem van de Wetering.

f 19,50

**In elke boekhandel
verkrijgbaar**

Loeb, uitgevers
Willemsparkweg 142
Amsterdam
Tel. 020-641378

se legionair die vanaf de Viet-Min iedereen als tegenstander heeft gezien. Valerie is de vriendin van Rasker. Zij koopt een hoed voor hem en hij een doodskist voor haar. Andersom was leuker geweest. (TC)

Bezig België

Meende ik in een eerdere recensie nog, dat het werk van John Vermeulen vooral bedoeld was voor schoolgaande jongelui van een jaar of 15, na lezing van *Scarabee* (Zwart Beertje, 7,50) en vooral *Moordkinderen* (Bruna, 19,90) moet ik dit terugnemen. Beide boeken behandelen de belevenissen van misdaadbestrijder Ansen Wagner en zijn vriendin Verena (achternaam onbekend). Niet alleen *doen* ze het samen veelvuldig, ze kunnen zelfs geen gesprek voeren zonder dat daarin platvloerse toespelingen op de geslachtsdaad gemaakt worden. Er is nog een overeenkomst tussen de boeken: in allebei worden onschuldige kinderen door boze mensen voor liederlijke doeleinden misbruikt. In *Scarabee* dienen ze als onvrijwillige donor voor de zieke medemens; in *Moordkinderen* ondergaan ze een conditioneringsproces waar *Pavlov* en *Skinner* nog een puntje aan kunnen zuigen, waarna ze als moordmachine op de normale maatschappij (althans, zoals Vermeulen die ziet, en dat scheelt nogal wat) losgelaten worden. Goed, het blijft allemaal flauwekul, maar Vermeulen beschikt in ieder geval over voldoende fantasie en creativiteit om een ingenieus en redelijk vlot lopend verhaal te vertellen. Dat daarbij aan de stijl van alles mankeert moeten we maar op de koop toenemen. De dialogen blijven houtterig, en het opvoeren van een Europese Geheime Dienst (EGD) kan natuurlijk niet. Overigens heeft *Moordkinderen* een ongekende curiositeitswaarde. Het boek is namelijk uitgebracht in de vorm van een geplastificeerde paperback waarvan ik dacht, dat die met het floppen van de leerzame serie 'Spoorwegen van de gehele wereld' in 1967 definitief had afgedaan. Maar ach, ook de Pukkie Planta-bril beleefde een spectaculaire revival. Waarschijnlijk is Bruna z'n tijd ver vooruit. (HKg)

Mooi Kado

Janwillem van de Wetering heeft in *Brief uit het dodenrijk* (Loeb, 22,50) elf aardige Japanse verhalen gebundeld en daaraan een verhaal van van Gulik en twee van eigen hand toegevoegd. Volgens de ondertitel gaat het om griezelen en misdaadverhalen, maar die kenschets is een beetje misleidend, omdat die voor twee verhalen - die samen ongeveer een kwart van het boek vormen - niet opgaat. *Dood in Midzomer* van Yoeikio Mishima beschrijft het verdriet van een vrouw die in één klap

twee kinderen verliest. De afstandelijke manier waarop haar ervaringen worden verwoord, doet denken aan het werk van *John Cheever*. Het gevoel dat je ervan overhoudt is dat het leven weliswaar intens triest is, maar dat er kleinigheden zijn die de mens op de been houden. Een prachtig verhaal, maar beslist geen griezelverhaal. Het titelverhaal van Tohroe Miyoshi is een - overigens heel aardig - voorbeeld van wat wel de 'kalme gruwel' wordt genoemd, het genre dat door *Roald Dahl* en *John Collier* bekend werd. Naast deze twee verhalen zijn er in deze bundel nog tenminste vijf die zeer de moeite waard zijn. Niet zo gecharmeerd was ik van de vijf verhalen waarmee het boek begint en van de twee verhalen van de samensteller zelf, waarmee het boek eindigt. Vermelding verdient nog de keurige en uitgebreide bronvermelding waarmee het boek wordt afgesloten. (FH)

Vroeger was het boekenweekgeschenk een gewild boekje dat de moeite waard was en als je er niet vlug genoeg bij was, ging het aan je neus voorbij. Daarin is behoorlijk de klad gekomen. Tegenwoordig zijn het meestal flodders die je korte tijd na de Boekenweek in grote aantallen bij de goedkope aanbiedingen kunt vinden. Op zijn best zijn het probeersels van schrijvers die zo'n eersteling later nog eens verwerken in een echt boek. *Carmiggelt* en *Van Straten* deden dat met *Mooi Kado* en Janwillem van de Wetering doet nu hetzelfde met *De verdachte Verheugt*, het boekenweekgeschenk van 1980. Misschien wordt het tijd dat de Consumentenbond zich eens met deze praktijk gaat bezighouden, want als koper van boeken voel ik mij toch lichtelijk opgelicht. Het verhaal is nu verwerkt in *Moord zonder lijk, lijk zonder Moord* (Bruna, 19,90). Janwillem van de Wetering heeft niet de moeite genomen er een echt boek van te maken. *De verdachte Verheugt* blijft de basis van één verhaal, waaraan een tweede is gekoppeld. Twee korte verhalen, die toch bij elkaar horen, buitengewoon origineel natuurlijk, maar ook wel erg gemakkelijk voor de schrijver.

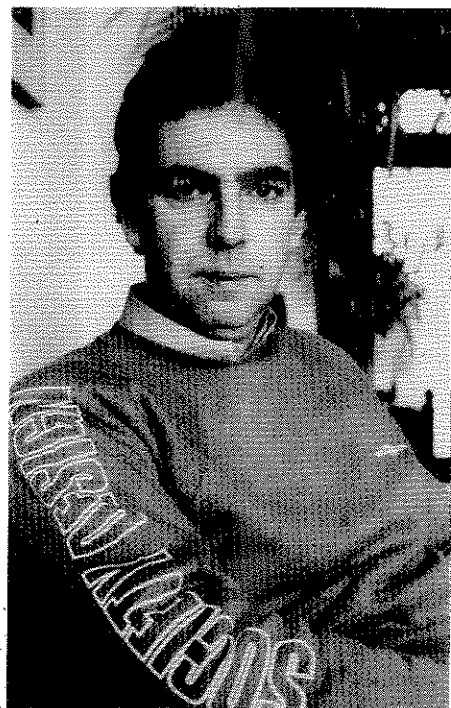
Van de Wetering behoeft bij vriend noch vijand introductie. Hij weet een vrij geloofwaardig beeld te schetsen van politiewerk in onze hoofdstad. Grijpstra en de Gier rollen bovendien van de ene bizarre scène in de andere, zodat er ook heel wat te lachen valt. Irritant blijft voor mij zijn gewoonte om politieagenten te laten praten als filosofiestudenten. Zijn hele werk is doortrokken van een kijk op het leven die door sommigen voor diepzinnigheid wordt versleten. In dit slordig in elkaar geflanste werkje vallen die negatieve dingen erg op. (FH)

P.S. Na lezing van diverse boeken van Janwillem van de Wetering denk ik er aan mijn besprekingen te signeren als Frits-pieteradriaan Hoorweg.

Debuterende Nederlandse Geheim Agent

Het aantal oorspronkelijk Nederlandse misdaadboeken neemt nog steeds toe, zoals ook weer in deze aflevering van Thrillers & Detectives valt te zien. De bloei van het genre blijkt onder meer uit het optreden van debutanten. Een van hen is **Joep Meijsing** (37) van wie net is verschenen **Bergers oplossing** (Sijthoff, 17,50). Hij heeft het genre verrijkt met een goed geschreven serieuze spionageroman, waarin het werk van Len Deighton echoot. Het verhaal speelt grotendeels in Nederland, waar krakers en de internationale politiek elkaar raken. Er zitten mooie actiescènes in, maar de personages zijn nogal geforceerd onscherp gehouden. De auteur ziet dat anders. Hij vindt dat de spanning daardoor toeneemt en houdt bovendien niet van boeken waarin alles voorgedrukt wordt.

Joep Meijsing: goed letten op de rector

Het Dossier Meijsing

Ik heb geprobeerd een vlug boek te schrijven, een boek waar vaart in zit. Je hebt veel van die boeken, daarin wordt eerst de spanning opgevoerd en vervolgens wordt alles helemaal uitgekauwd. Dat wou ik niet. Ik wilde een hoofdpersoon die dingen meemaakt en voor hem en de lezer blijft verborgen waar het naar toe gaat. Ik heb daarom ook bewust voor een naamloze held gekozen en het verhaal in de ik-vorm geschreven. Dat was omdat ik dacht, dat ik daarmee uit de voeten kon, maar het geeft de lezer ook de mogelijkheid om zich te identificeren. Bij de ik-vorm heb je ook niet echt een naam nodig. Dat zou eigenlijk alleen maar spelen als de hoofdpersoon wordt aangesproken. De **vroege Deightons** die zaten ook zo in elkaar. Dat waren boeken die mij erg aanspraken. Ze hebben me duidelijk geïnspireerd, dat kan je bij voorbeeld ook zien aan het idee om het verhaal vooraf te laten gaan met een paar zogenaamde documenten. Die boeken las je niet meteen om de plot. Ze waren zo goed geschreven dat ze op zich al leesgenot gaven. Bij een tweede keer, had je dan in de gaten hoe de plot in elkaar stak. Twintig jaar geleden schijn ik al geroepen te hebben dat ik ook zo'n soort boek zou gaan schrijven. Ik kan me dat niet herinneren, maar nu mijn eigen boek is uitgekomen werd ik daar door een oude vriend op attent gemaakt.

Het is er in die tijd niet van gekomen, maar het idee dat ik een boek zou maken is toch blijven hangen. Toen ik een jaar wat geleden aan een proefschrift dacht te beginnen, wat uiteindelijk niet doorging omdat een baan bij de universiteit er toch niet kwam, besloot ik om door te zetten. Ik heb toen een verhaal geschreven, niet echt met de bedoeling om het uitgegeven te krijgen, maar meer om te zien of ik het

sjabloon te gaan schrijven, zoals ik oneerbiedig denk dat Agatha Christie met een sjabloon werkte.

Na contact met mijn uitgever ben ik opnieuw hard aan dat eerste manuscript gaan werken. De personages zijn wel hetzelfde gebleven, maar de plot is iets verduidelijkt en de tekst zelf daar heb ik goed naar gekeken, naar dingen als bijvoeglijke naamwoorden. Zitten die er niet te veel in en meer van dat soort dingen. Ik was pas tevreden als ik mijn tekst kon voorlezen. Misschien is dat een onzincriterium, maar voor mij werkte dat. Ik merk het ook als ik verhalen aan mijn kinderen voorlees, en dat gebeurt nogal eens. In mijn werkkamer las ik dan, als ik een stuk uitgetypt had, het voor mezelf halfhard voor om te horen of het dan overleefde bleef.

Het verhaal is natuurlijk verzonnen, maar ik heb wel iets geprobeerd te maken dat een mogelijke realiteit zou kunnen benaderen. In het verhaal gebruik je dingen die je ook zelf hebt meegemaakt of van horen zeggen hebt. *De auditu* noemen ze dat in het strafrecht. Zo'n ontruiming bij voorbeeld van een kraakpand daarover lees je in de krant of je ziet het op de televisie en dan maak je daar verder een voorstelling bij hoe dingen gebeuren. Bij mij op school waren ze reuze benieuwd waar het verhaal over ging en natuurlijk of ze er zelf in voorkwamen. Via de uitgever had men al enkele exemplaren te pakken gekregen, want het boek zelf kwam pas een tijdje later in de winkel. Het feit doet zich voor dat ik de rector van de school heb gebruikt om Berger te typen. Berger is de persoon uit de titel. Hij is de chef van de dienst waar de hoofdpersoon werkt en hij wint het in cynisme van zijn ondergeschikte. Dat slaat verder niet op die rector, maar het valt niet te ontkennen dat ik zijn uiterlijke kenmerken heb gebruikt. Een oudere man met een donkere bril en een vlinderdasje, daar lopen er niet zo veel van rond. Ik geloof dat mensen het in het algemeen wel mooi vinden om zo gebruikt te worden. Het is een beetje het *Wim Kan-effect*. Mensen vinden het minder erg dat er grappen over hen worden gemaakt, dan als ze helemaal niet worden genoemd.

Zelf ben ik niet zo'n verslinder van het genre. Het gaat bij mij meer in periodes. Zo heb ik achter elkaar die hele gele misdaadserie van *Gollancz* gelezen, maar daarna lees ik dan weer iets geheel anders. Bovendien lees ik als ik zelf met een boek bezig ben geen thrillers. Dat is vanwege een soort beïnvloedingsvrees. Het is meer een voorzorg. Ik heb om die reden de laatste twee boeken van le Carré *Smiley's people* en *The little drummer girl* nog

liggen. Daar verheug ik me dan opzettend op. Nederlandse collega's ken ik heel weinig. Lang geleden heb ik een **Joop van den Broek** gelezen, iets met San Sebastiaan in de titel. Het ging onder meer over stierenvechten. Ik vond dat wel een goed verhaal.

Op dit moment ben ik meer met literatuur bezig, met *Het nichtje van Mozart* van **Willem G. van Maanen**. Dat gaat over de conservator van het Mozartmuseum in Salzburg. Die is bezig te onderzoeken of er waarheid schuilt in het verhaal dat Mozart iets met zijn nichtje had. Tegelijkertijd spelen er in zijn eigen leven ook zaken af die een dergelijke suggestie in zich hebben. Dat spreekt mij erg aan. Gebeurtenissen die op verschillende niveaus zijn te volgen. Een schitterend boek is bij voorbeeld ook *Il gattopardo, de Tijgerkat*, van **Tomassi di Lampedusa**. Dat is een beroemd boek over een familie op Sicilië. Aan de buitenkant zou je kunnen zeggen dat het om een soort familie Buitenzorg gaat, maar het gaat ook om de neergang van de aristocratie en de opkomst van de bourgeoisie.

In onze eigen familie is een sterke literaire belangstelling. Mijn zus **Doeschka** is redactrice letterkunde van VN en schrijft romans en mijn jongere broer doet dat ook. Er is nog een vierde Meijsing maar die houdt zich meer bezig met de wetenschap, met artificiële intelligentie. Mijn broer en zus hadden het jong in zich. Die wilden altijd al schrijver worden. Die leidden op school al de schoolkrant. Toen ik zelf begon had ik gemengde gevoelens over hun reacties. Het is ook lange tijd een rem voor me geweest om te beginnen. Doeschka wist het vroeger dan mijn broer waar ik mee bezig was. Gelukkig hadden ze geen van beiden de reactie dat ik me ook zo nodig moest bewijzen. Er komt natuurlijk bij dat het genre voor hen geen bedreiging vormt. Zij zijn met iets geheel anders bezig. Maar ze reageerden uiterst aangenaam. Overigens heb ik in het geheel geen gebruik gemaakt van eventuele connecties die zij hebben. Ik heb zelf uitgevers benaderd en alles op eigen kracht gedaan. Het is natuurlijk opvallend dat drie familieleden tegelijk schrijven, terwijl het geen traditie bij ons is. Mijn vader is gemeentesecretaris van Haarlem. Ik moet wel eens aan de **Buddenbrooks** van **Thomas Mann** denken. Je ziet de opkomst van een geslacht van eenvoudige handwerkslieden tot een generatie die belangrijk is geworden en dan is het bijna afgelopen. Dan volgt er hooguit nog een generatie van artsen of schrijvers, maar daarna? Ik vrees het ergste voor mijn kinderen.

Theo Capel

DE NIEUWE LUDLUM!

LUDLUM
De Aquitaine
samenzwering

Roman van een wereldwijd komplot

f 28,50

De Aquitaine samenzwering, de nieuwe thriller van bestsellerauteur Ludlum speelt zich voor een deel af in Amsterdam. Het 500 bladzijden tellende boek is overal ter wereld op 1 maart i.l. verschenen.

Leverbaar van Ludlum in Nederlandse vertaling:

DE SCARLATTI ERFENIS	f 24,15	HET HOLCROFT PACT	f 25,15
HET OSTERMAN WEEKEND	f 19,90	HET MATARESE MYSTERIE	f 25,25
HET MATLOCK DOCUMENT	f 19,20	HET BOURNE BEDROG	f 25,25
HET RHINEMANN SPEL	f 25,25	HET PARSIFAL MOZAÏEK	f 28,80
DE FONTINI STRIDERS	f 25,25	HET SHEPHERD COMMANDO	f 23,50
HET HOOVER ARCHIEF	f 25,25	HET HALIDON KOMPLOT	f 24,75

UW BOEKVERKOPER HEEFT ALLE LUDLUMS ALTIJD IN VOORRAAD: DOE ER UW VOORDEEL MEE!

VEEN, UITGEVERS UTRECHT

Werk van Buitenlanders

New York, New York

Samuel Fuller, vooral bekend als filmregisseur en -producer, is ook een zeer produktief schrijver: van zijn hand verschenen tientallen toneelstukken en filmscripts en bovendien vijf thrillers en vier romans. Hij begon zijn carrière als misdaadverslaggever. De wereld van geweld, gangsters en corrupte politici die hij zo had leren kennen, werd later het hoofdthema in zijn films en boeken.

In *De donkere bladzijde* (Tor, 23,20) heeft Fuller de misdaad en de journalistiek samengebracht. In het Engels heet het *The dark page* (Avon, VD, 12,75). Het verhaal speelt zich af op de redactie van een Newyorkse schandaalkrant. De hoofdredacteur vermoordt zijn vroegere vrouw, zijn sterreporter gaat op zoek naar de dader. Het leuke van deze Hitchcock-achtige constructie is dat je al meteen in het eerste hoofdstuk weet wie de moordenaar is en als het ware machteloos moet toezien hoe de speurder steeds dichterbij de waarheid komt, en de moordenaar, die als hoofdredacteur het onderzoek zelf begeleidt en de vorderingen al dan niet op de voorpagina zet, steeds meer in het nauw gedreven wordt. De lezer weet bijna niet aan wiens kant hij moet staan. (MB)

Het Newyorkse zwarte detectiveduo *Gravedigger Jones* en *Coffin Ed* krijgen het in *De witte dood* (Sijthoff, 16,65) bijzonder zwaar te verduren en geen van beiden haalt onbeschadigd de eindstreep. In dit verhaal, een Nederlandse herdruk van *The heat's on* van Chester Himes, spelen de bizarre verwickelingen zich af rondom een grote partij heroine, die op raadselachtige wijze is verdwenen. Menige inwoner van Harlem blaast de laatste adem uit bij zijn pogingen de partij in bezit te krijgen. De beide rechercheurs zijn ernstig gehandicapt in hun naspeuringen, omdat ze geschorst zijn wegens al te hardhandig optreden.

Himes tomeloze fantasie levert weer een aantal personages op die je aandacht geen moment laten verslappen. Een reusachtige albino-neger van onbeschrijflijke domheid en een bejaarde gebedsgenezers, die even sluw als kwaadaardig is, spreken nog het meest tot de verbeelding. Een tragische bijrol wordt vervuld door een kolossale hond met het voorkomen van een leeuw. Deze viervoeter ondergaat een behandeling die de dierenbescherming tot razernij zou brengen. (HKo)

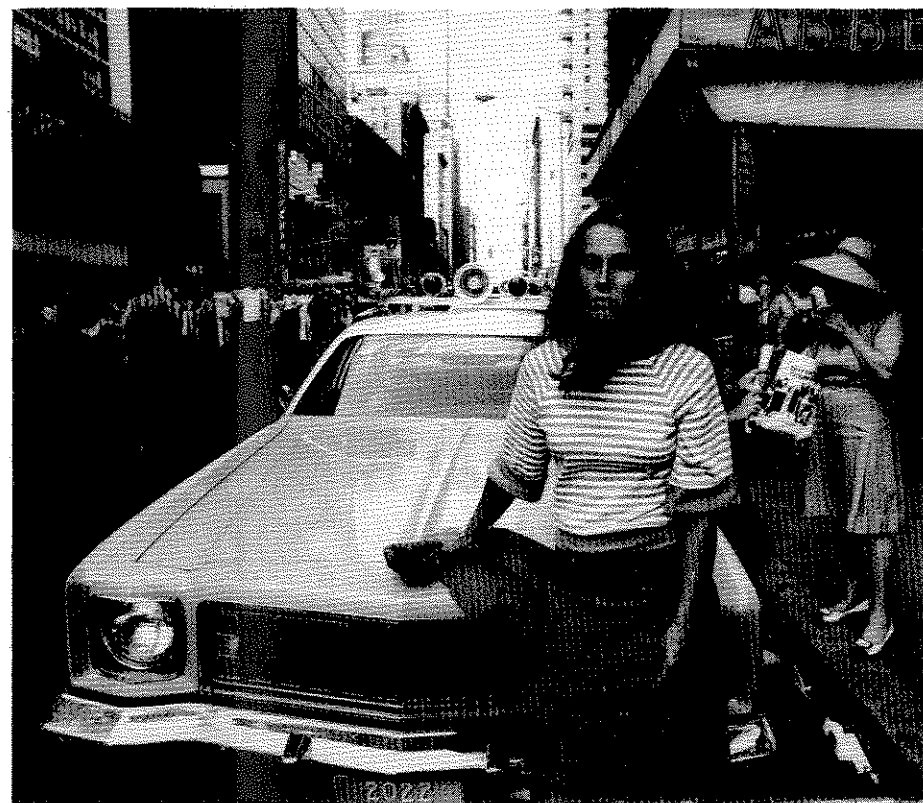

foto Steye Raviez

Weergaloos

Ken Follett heeft met *De vleugels van de adelaar* (H & W, 26,50) een verhaal gebaseerd op ware gebeurtenissen rondom de omverwerping van het regiem van de Sjah. Een groot Amerikaans bedrijf heeft het merendeel van zijn personeel al geëvacueerd, omdat het anti-amerikanisme steeds agressievere vormen aanneemt. Slechts enkele topfunctionarissen zijn op hun post gebleven. Op grond van een valse aanklacht worden twee directeurs gevangen genomen. Voor hun vrijlating wordt een borgsom van 13 miljoen dollar geëist. In de heksenketel die losbarst na de machtsovername door Khomeiny blijkt het niet mogelijk de borg te betalen en de mannen vrezen Iran niet meer levend te verlaten. Hun hoogste baas in Amerika zit echter niet bij de pakken neer en organiseert een bevrijdingsactie.

Het boek mag dan op de werkelijkheid zijn gebaseerd, maar in de karakterbeschrijvingen is dit niet terug te vinden. De wandelende stereotypen die hier de heldendaden verrichten, laten een wee gevoel in de maagstreek achter. (HKo)

Kameleon (Elsevier, 18,50) is een groot en dik boek van de hand van William Diehl. De vrouwen in *Kameleon* zijn zonder uitzondering elegant en exotisch. Veel is er niet nodig of ze laten op geraffineerde wijze hun dure kleren zakken. De vrijpartijen die daarna volgen zijn steeds sportieve topprestaties. Nu komt dat natuurlijk ook doordat de mannen in *Kameleon* intelli-

gent, knap, gespierd en succesvol zijn. De auto's in *Kameleon* zijn snel, degelijk en van alle gemakken voorzien, onder meer van door computer gestuurde geavanceerde systemen. Een moord in *Kameleon* wordt grondig voorbereid en feilloos uitgevoerd en de zaken die worden gedaan leveren in de regel miljarden op. *Kameleon* is gebaseerd op een intrige die zowel ingewikkeld is als ongeloofwaardig en de titel staat voor een misdadige organisatie die zijn weerga niet kent. (FH)

Gezien de 'geo-politieke' teneur is *Het Web* van Steve Shagan (Elsevier, 24,90) – de titel is weergegeven in van die nep-Chinese letters die je ook wel eens tegenkomt op een pak Kroepoek – meer iets voor GBJ Hilterman, dan voor een eenvoudige liefhebber van spionageromans. De president van Zuid-Korea, Park, wordt met medeweten van de CIA vermoord en zijn opvolger, ene Tsjoen, is van plan een Aziatisch wereldrijk te stichten. Intussen lopen alle geheime diensten van de wereld elkaar als kippen zonder kop voor de voeten bij het zoeken naar dossier 'Edelsteen' (een klosje garen dat een fotorolletje verbergt). Dit dossier beschrijft het doen en laten van een hoge Sovjetspion in de V.S. Zijn ontmaskering zal Tsjoen goed van pas komen. De titel suggereert ragfijn spel, maar uit de inhoud blijkt daarvan niets. Als Shagan heeft willen duidelijk maken dat een ingewikkelde intrige nog geen goed verhaal oplevert, dan is hij daarin in ieder geval geslaagd. (GJT)

Uit de DDR

Een hoge Oostduitse regeringsfunctionaris heeft in *Dubbelspel* van Ted Allbeury (v Holkema & Warendorf, 24,50) een oorlogsverleden dat voor iemand in zijn positie geen pas geeft. Tijdens WO II is hij door de Engelsen als spion ontmaskerd en gedwongen om voor hen te werken. Een ongere bedrijfsleider van een Londense nachtclub beschikt over documenten waarmee de oorlogsactiviteiten kunnen worden bewezen en hij begint de Oostduitsers hiermee te chanteren. Tegelijkertijd begint de man uit de politieke gratie te raken, zodat overlopen voor de hand gaat liggen. De Britse Geheime Dienst heeft zijn eigen redenen om hem uit de nesten te willen helpen en ze sturen de man die hem indertijd heeft geresend, naar Duitsland om hem te helpen ontsnappen. Het is een onderhoudend sober verteld verhaal geworden, waarin de personages voor het spionagegenre ongebruikelijk veel met gewone mensen gemeen hebben. (HKo)

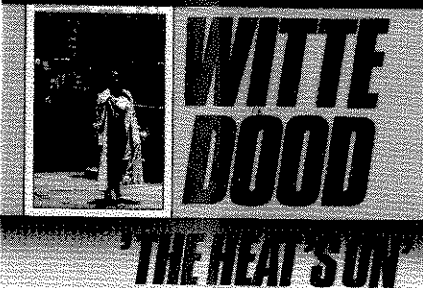
Ach vader, niet meer

Een vader die zich indertijd al door zijn gemene vrouw onder de voet liet lopen, wordt opgezocht door zijn verloren gewaande dochter die hem meesleept in het ongeluk. De arme man, een 'zondagschool-figuur die met zichzelf in de knoop zit over wat hij graag zou willen doen maar vindt dat hij niet mag doen', laat zich uitlokken tot alles wat God verboden heeft. *De vlinder* (Loeb, 16,50) van James M. Cain is niet zozeer een thriller, maar meer een melodrama. De geladen spanning tussen de hoofdpersonen die zo kenmerkend zou zijn voor de verhalen van James M. Cain is nauwelijks aanwezig. De tragiek van een boer op het Amerikaanse platteland is helaas niet echt interessant. Het verhaal uit '47 komt bovendien enigszins gedateerd over. (MB)

Wie niet erg op Patricia Highsmith is gesteld zal door een *klop op de deur* (Arbeiderspers, 34,50) zeker niet van gedachten veranderen. Zij overtreft hier zichzelf door 372 pagina's lang de verveling op hetzelfde hoge niveau te houden. Arthur zit in de laatste klas van de middelbare school en vormt met zijn broer Robbie en zijn beide ouders een onopvallend Amerikaans gezin. Zijn vader is een vrome kwezel die nogal eens wat religieuze prietpraat verkondigt, maar Arthur trekt zich hiervan niet veel aan. Nadat zijn broer als door een wonder van een ernstige ziekte is genezen, wordt pa's godsdienstijver fanatieker. Hij treedt toe

CHESTER HIMES

tot een sekte van 'wedergeborenen' die nogal wat tijd steekt in het bekeren van medeburgers. Arthurs vriendin Maggie raakt zwanger en laat zich aborteren. Voor deze misdaad tegen het leven stelt zijn vader hem verantwoordelijk. Vader weigert als straf verder zijn studie te betalen. Later zet hij Arthur zelfs het huis uit.

Veel emoties brengt dit alles bij Arthur niet los. Zijn broer daarentegen is door de veranderingen in het huiselijk klimaat knap in de war geraakt en schiet zijn vader tenslotte dood. Wat zou Highsmith hebben bewogen om van deze ingrediënten niet meer te maken dan een vervelend verhaal? (HKo)

Koloniaal

Een van de oudere boeken van Hammond Innes *The strange land* uit '54 is nu opnieuw in het Nederlands herdrukt als *Het vreemde land* (Elsevier, 15,90). Het boek handelt in Marokko, waar Philip Latham, een bekeerd smokkelaar als zending werkt. Hij wordt betrokken bij de vlucht uit Engeland van een Tsjechisch geleerde, dr. Kavan, die in het geheim bij hem op de zendingspost als arts wil gaan werken. Een eindeloos net van intriges en verwarring ontspringt zich, omgeven door hevige stormen, natuurrampen, enz. Het verhaal eindigt op de rand van de Sahara, onder dreigende, opstandige Berbers die nog pas door de Fransen onderworpen zijn. En passant duikt ook de vrouw van Kavan op en ontmoet Latham zijn grote liefde.

Crimineel avontuur in... Prisma Misdad Stuk voor stuk moorddadig Vaste prijs: f9,90

Bij de boekhandel

Berkely Mather: verzamelaar van scheldwoorden

Het boek is – zoals de meeste werken van Hammond Innes – goed en met vaart geschreven, maar de Franse overheersing van Marokko is al weer zo lang geleden dat de situatie theatraal en onwerkelijk lijkt. Toch zullen de liefhebbers van Innes het wel weer met graagte consumeren. (WV)

Bandiet in Bangalore van Berkeley Mather (Elsevier, 1650) is een volgestouwd boek met kleurrijke avonturen en actie en de oppervlakkige karaktertekening van een gewelddadig stripverhaal. Een jonge Engelse officier wordt overgeplaatst naar een uithoek van India. Zijn inheemse ondergeschikten maken geraffineerd gebruik van zijn onervarenheid door hem in te schakelen bij hun misdadige activiteiten, die onder het mom van militaire acties plaatsvinden. Hij wordt op heterdaad betrappt en tot levenslang veroordeeld. Tenslotte ziet hij kans te ontsnappen, maar hij is nu voorgoed aangehouden op een leven aan de zelfkant. Tussen de avonturen door wordt hij ook nog verliefd en verwekt een kind. De vrouw overlijdt bij de bevalling en de kleine wordt uitbesteed aan een familielid. Om de opvoeding te kunnen bekostigen stelt hij zich aan het hoofd van een roversbende die steeds driestere overvallen pleegt. Discriminatie en racisme vormen de voornaamste brandstof voor de ruwe humor waarvan de schrijver zich bedient. (HKo)

Geknakte Bloem

Geen orchideeën voor miss Blandish (Arbeiderspers, 28,50) is het eerste en tevens bekendste boek van James Hadley Chase dat in 1939 ongekuist uitkwam. Daarna zijn er alleen al in Engelstalige edities vier onderling sterk verschillende varianten in omloop gebracht. Deze nieuwe Nederlandse uitgave is een nieuwe vertaling van de herziene versie uit '61, waarin Chase de inmiddels gedateerde dialogen en sfeerte-

kening in een moderner jasje heeft gestoken. Het is een keihard boek rondom een overbekend thema, dat ook toen Chase het gebruikte al verre van nieuw was. De verblindend aantrekkelijke miljonair dochter Blandish valt in handen van een gangsterbende die voor haar vrijlating een losgeld van één miljoen dollar wil opstrijken. De bende wordt met ijzeren vuist geregeerd door *Ma Grissom*, een niets ontziende weezinwekkende oude vrouw. Haar zoon Slim, een halfdebiele psychopathische moordenaar, die in afstotelijkheid met zijn moeder kan concurreren, wordt verliefd op het meisje. Omdat Ma steeds meer moeite heeft haar zoon onder de duim te houden, wordt aan zijn wens het meisje te mogen 'bezitten' voldaan. Onder invloed van drugs staat zij langdurig 'tot zijn beschikking'. Wanneer zij uiteindelijk wordt gered blijkt de andere vorm van bezit die zij heeft ervaren, haar te hebben geknakt. (HKo)

Veel Water

Geheimzinnige gebeurtenissen op zee vormen het thema van **De holle zee** van Geoffrey Jenkins (Sijthoff, 20,10). Grootvader Fairlie is kapitein op een groot schip, dat bij zijn eerste reis op volle zee verdwijnt zonder dat er ooit een spoor van wordt teruggevonden. Vele jaren later ondergaat zijn zoon als gezagvoerder van een vliegtuig op dezelfde plek hetzelfde lot. De kleinzoon, een beroemd zeezeiler, is door dit huiveringwekkende mysterie geobsedeerd en kan de drang niet weerstaan de onheilsplaats op te zoeken om het raadsel op te lossen of zelf in de familietraditie ten onder te gaan. Een groot deel van dit boek, dat vol staat met wetenswaardigheden over de zee en het bevaaren ervan, wordt de lezer in de waan gebracht dat er bovennatuurlijke krachten in het spel zijn. Zelfs de Vliegende Hollander wordt er met de haren bijgesleept. Uiteindelijk wordt je op een lullige manier gefopt en komt de schrijver met een logische verklaring op de proppen. (HKo)

Tijdens WO II vermoeden de Duitsers dat de VS onder leiding van Roosevelt binnen afzienbare tijd de zijde van Engeland zullen kiezen. Ze komen erachter dat Churchill een geheime ontmoeting met Roosevelt zal hebben, wat een unieke gelegenheid vormt om hen beiden uit de weg te ruimen.

PATRICIA WENTWORTH DE VLOEK VAN DE PELGRIMS

MISS SILVER-DETECTIVE

Duncan Kyle heeft in **Sluipjacht op zee** (Elsevier, 24,90) bedacht dat tijdens WO I een jonge Duitse vlieger in paniek is gevlucht tijdens oorlogshandelingen en wegens lafheid ter dood is veroordeeld. Door een samenloop van omstandigheden blijft zijn leven echter gespaard en na enige jaren gevangenschap vertrekt hij naar de VS, waar hij een bestaan als burgerpiloot opbouwt. De Duitse ambassade krijgt lucht van zijn bestaan en presteert hem om de moordaanslag op beide staatshoofden uit te voeren. Dat levert een gedegen uitgewerkte thriller op met authentieke personages. (HKo)

Meisje toch!

Aan Patricia Wentworth werd het profiel in T&D 82/1 gewijd. Haar boeken zijn een klassiek voorbeeld van het romantische moordverhaal. Haar Nederlandse uitgever is begonnen de Miss Silver-boeken (zo heet de vaste speurster van Wentworth) in een modern jasje opnieuw uit te brengen, gericht op de generatie dames-in-spé voor wie dit soort schrijfters in wezen nieuw zijn. **De vloek van de pelgrim** uit 1946 is een goed voorbeeld (Sijthoff, 13,50). Het zijn gezellige aan elkaar gebreide verhalen, waarin meestal alles na veel koude rillingen weer op de pootjes terecht komt. (TC)

I'll make him an offer he can't refuse

Gezocht:

In 't Nederlands vertaalde boeken van **Richard Deming** over Manny (Manville Moon). Verder zoek ik: **Jan Louwen**: Kaarsen voor de lichter

Joh. W. Schotman: Het mysterie der zwarte pionnen. (Accolade reeks.)

Vervolgens: **F. de Sinclair**: Hotel de Springende Baars; Max Mill – detective; Oom Sorry in de perikelen; Het huis der verschrikking; De verdwenen bruidegom; Het groene oog van Siva etc.

Klaas Vanderspoel – Henri Dunantlaan 81 – 9728 HC Groningen Tel. 050 – 255791 (na 16.30 uur op werkdagen)

Sinds enige tijd verzamel ik *Nederlandstalige secundaire literatuur over misdaadauteurs*, -genres, -boeken en -films. Omdat ik lang niet compleet ben, zou ik het bijzonder op prijs stellen als lezers van Thrillers & Detectives mij op de hoogte zouden houden van hun bevindingen. Een briefje met daarin opgave van titel (boek of artikel), auteur(s), tijdschrift of krant, datum en bladzijdenummering is voldoende. In ruil daarvoor ben ik gaarne bereid tegen vergoeding van fotocopieën en portokosten informatie te verstrekken over de secundaire literatuur, die in mijn bezit is.

Inlichtingen: **Ron Brand**, Wilhelminasingel 14, 2641 JC Pijnacker.

Secundaire literatuur over misdaadboeken: Ben de Jong: Interview met **Fridrich Neznansky** (Rode Plein). Intermediair, 10/2/84. Ik zie mezelf niet als paranoïde. Vraaggesprek met **Robert Ludlum** door Theo Capel. Haagse Post 14/1/84.

Bruna organiseert een crime-verhalen en romanwedstrijd tgv het verschijnen van de 50ste Schaduwwoman. Hoofdprijs is **5000 gulden**. De sluitingsdatum is 1/10/84. Verdere inlichtingen zijn te verkrijgen bij A.W. Bruna, tel. 030-430254.

gevraagd:

De noodlottige pauweveeren, *Het judasvenster*, *De moord op Marcia Tait* van Carter Dickson (pseudoniem van John Dickson Carr). Het betreft delen uit de oude Raven-reeks, uitgegeven door A.G. Schoonderbeek, Laren. Ook andere delen van **Carter Dickson** uit deze reeks zijn welkom (het betreft ingenaide boeken, waarschijnlijk van voor de oorlog). Wim Knoops: J de Meesterstraat 23C, 3031 SM Rotterdam. Tel. 010-128165

Ik moet vestzakboekjes hebben uit de Vlaamse Flamingo-reeks met zulke hitsige titels als *Gangster-liefjes*, *Geen tijd voor kusjes* (de uitgever, P. Verbeek uit Schoten, ca 1960: 'Op taalgebied weke lezers zich onthouden') en *Vlees voor Panama* ('Uiterst scherpe trant'). Beroerde schrijvers! Maar niets is aantrekkelijker dan het slechtste in de mens. Voorts zoek ik al jaren *In de greep van het monster* en *Gruwelen op Mars* in de kleeft Zombie-reeks, eveneens een paradepaardje uit de stal van Verbeek. Ook 'n reeksje ter overname gevraagd als Vlijmscherp en ander obscuur **Schund- en pulp**materiaal. Anton Hermus, Postbus 19017, 3501 DA Utrecht.

Geachte meneer Theo Capel, De acceptgiro voor de betaling van mijn abonnement, brengt me er toe u eens te schrijven. Het gaat om het volgende: Door mij aangezet, heeft mijn broer Faber Heeresma de **FRANCIS PAX**-figuur ontwikkeld die in **BONBONS VOOR BELINDA** en **BIZONDER SPAANS** zijn avonturen beleefde. Samen schreven we verder de spy special **TENEINDE IN DUBLIN** en ik rondde dit serietje, na de dood van Faber, af met **HALLO HALLO... BENT U DAAR, PLOTSKY?** Deze 4 titels behoren in hun genre tot de allerbest verkochte boeken in ons taalgebied. Tot dusver zo'n 40.000 exx. elk. En het zouden er meer geweest zijn wanneer de uitgevers van deze titels, *Bruna* en *Peter van der Velden*, niet failliet gegaan waren.

Ook in het buitenland doen ze het goed. Mijn Italiaanse uitgever *Mondadori* die ook mijn meer letterkundig werk uitgeeft, bracht tot dusver al 3 titels uit, steeds in een oplage van 50.000 exx. Vertalingen verschijnen nu in de 'vreemdste' landen. Zo tekende ik zojuist een kontrakt voor alle vier titels in één band met *Slovensky Spisovatel* in Bratislava. Het is maar een greep.

De boeken hebben in Nederland nauwelijks aandacht in de pers gekregen. En de aandacht die er was, was uitermate zuur. De in het laatste nummer van T&D geprezen **Rinus Ferdinandus** zag zelfs kans deze titels in zijn thrilleroverzicht indertijd in de bijlage van Vrij Nederland, in het geheel niet te noemen.

Dit alles is me een zorg. Boeken die op zo'n overtuigende wijze ook internationaal de tand des tijds weerstaan, bewijzen zelf wel hun kwaliteit. Wat me alleen dwars zit is dat mijn broer noch bij leven noch postuum enig recht in dit land is gedaan.

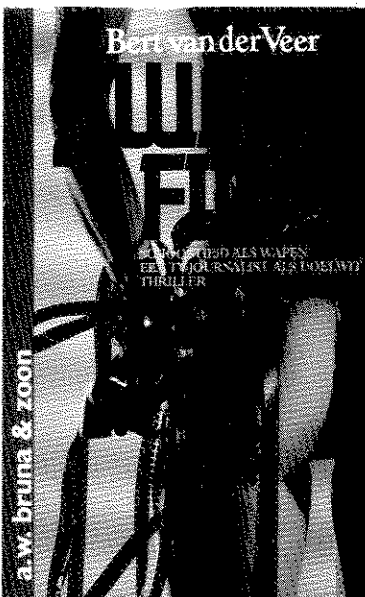
En dan komen we bij het heden. Zoals ik al in het Nawoord van de Francis Pax-omnibus meldde, heb ik een blijvend zwak voor deze kant van de literatuur. En verder moet ik nog afscheid nemen van Francis Pax. Welnu, hier deed zich de gelegenheid voor het genre wat meer de allure te geven die het m.i. toekomt. Ik schreef de thrillervertelling **FRANCIS PAX HUILT** en nam deze op in de literaire verhalenbundel *BEUK EN DEGEL*, die bij uitgeverij Villa te Weesp medio '83 verscheen. En wat mij nu zo buitengewoon tegenvalt is dat aan deze toch unieke presentatie in T&D geen enkele aandacht is besteed.

Begrijp me goed, de schrijver en zijn boek zijn altijd één en wanneer de schrijver reageert op een wel of niet gebeuren rond zijn boek, dan heeft-ie altijd de schijn tegen dat hij persoonlijk zich op de pik getrappt voelt. Neemt u van mij aan dat zulks i.d. geen enkele rol speelt. Ik heb voor mijn werk de aandacht van de pers niet (meer) nodig. Het gaat me alleen om het blad en de vraag of het hobby-isme is of dat men mikt op professionaliteit; u weet wel, wat juist bij thrillers en detectives zo'n grote rol speelt. Succes verder. Groet u Steye Raviez recht hartelijk van mij? Uw Heere Heeresma en graag gedaan!

PS Ik denk niet dat ik definitief afscheid heb genomen van Francis Pax maar het is natuurlijk wel een figuur die nauw geënt is op Faber. Zo had ik voor het schrijven van **PLOTSKY**... o.m. een oplossing te vinden voor de liefde voor honden die Faber dus Pax eigen was maar enigszins vreemd aan mij. En met **FRANCIS PAX HUILT** heb ik 'm tenminste volledig binnen handbereik weten te krijgen. De tofferik mag kogels braken maar dan wel in mijn ambiance.

redactionele noot: Deze brief werd met toestemming van de auteur gepubliceerd. Hij heeft gelijk.

Bert van der Veer Zwartfilm

Van der Veer heeft met **Ludlum** gemeen dat hij bliksemgoed weet hoe hij de aandacht van de lezer vast moet houden.

Bert Vuysje
Intermagazine

Alweer een nieuwe misdaadroman van niveau.

Margreet Hirs
Utrechts Nieuwsblad

Flitsend recht-toe-recht-aan. Een superspannend boek...

Monique Vochteloo
Cosmopolitan

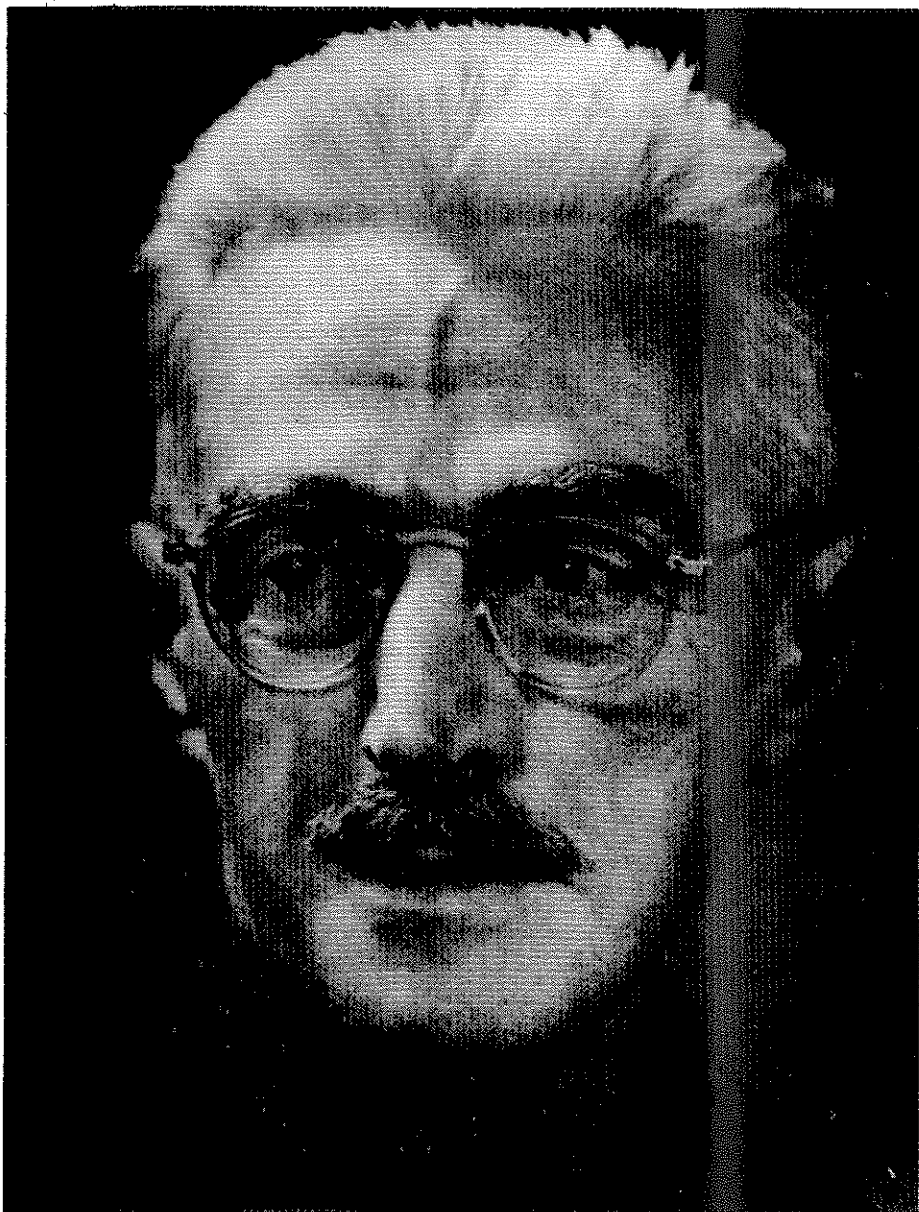
Zwartfilm, modieuze thriller van Bert van der Veer.

Sydniaowsky
De Telegraaf

f 19,90
Bij elke boekhandel te koop.

GEZOCHT

Dashiell Hammett

Voor het laatst gezien in:

Shadow Man – The Life of Dashiell Hammett; door Richard Layman, Harcourt Brace Jovanovich, 1981.

Hammett – A Life at the Edge; door William Nolan, Congdon & Weed, 1983.

Dashiell Hammett – A Life; door Diana Johnson; Random House, 1983.

In 1934 publiceerde Dashiell Hammett zijn vijfde en laatste roman, *The Thin Man*. Hij was in datzelfde jaar veertig geworden en vanaf 1922 had hij min of meer regelmatig verhalen en romans geschreven voor het nu veelgeprezen tijdschrift *Black Mask*. Hammetts productiefste periode als misdaadschrijver lag tussen 1929 en 1931, de jaren waarin zijn romans *Red Harvest*, *The Maltese Falcon*, *The Glass Key* en *The Dain Curse* alle in dat tijdschrift verschenen en vervolgens bij Knopf in boekvorm. Hammett overleed in 1961. Tussen 1935 en dat jaar schreef hij niets meer dat enig belang heeft voor de geschiedenis van het harde misdaadverhaal waarvan hij wel niet de eerste beoefenaar geweest is, maar wel de auteur die het genre stijl en meer dan amusementswaarde gaf.

Behalve dat hij het enigszins in het slop geraakte Victoriaanse detectiveverhaal van een springlevende, herkenbare Amerikaanse pendant voorzag, leidde Hammett een springlevend, herkenbaar Amerikaans leven. Hij was tegen het einde van de jaren 1910 als detective en stakingsbreker in dienst van het bureau Pinkerton, wist zijn schrijverscarrière rendabel te maken via Hollywood en de radio, had dertig jaar lang – *on and off* – een relatie met de toneelschrijfster Lillian Hellman, dronk bij tijd en wijle overmatig, liep gonorrhoe op, las veel, liet vrouw en kinderen in de steek, was in staat tot een knappe dosis cynisme, en werd er in de jaren vijftig van verdacht lid te zijn van de communistische partij. Als één van McCarthy's slachtoffers ging hij de gevangenis in omdat hij weigerde de details te geven die de senaatscommissie van hem verlangde.

Tot 1981 bestond er over dit leven één, vrij kort werk: William Nolans *Dashiell Hammett-A Casebook*. Het is een heel aardig boek waarin een liefhebber van het genre en bewonderaar van de man de resultaten van zijn onderzoekingen bondig heeft vastgelegd. Het verscheen in 1969 en vormde de aanzet tot een definitieve Hammett-revival. Gevolg van die hernieuwde aandacht was onder andere dat nieuwe biografische gegevens ontdekt werden en aan het eind van de jaren zeventig was het duidelijk dat Hammetts werk en populariteit een nieuwe, completere levensbeschrijving verdienden. Dat zo'n biografie door de terughoudende opstelling van Hammetts 'weduwe' Lillian Hellman een zware bevalling zou worden, dat wist iedereen die zich voor Hammett interesseerde. Dat het tenslotte een drieling zou worden, dat had niemand verwacht.

★

Drie biografieën in drie jaar tijd is zelfs naar Amerikaanse begrippen een publicitair wonder. De harde school van het misdaadschrijven heeft momenteel blijkbaar een ongelimiteerd krediet in de New Yorkse uitgeverwereld.

Richard Layman was de eerste met *Shadow Man* (hij verzorgde ook een Hammett-bibliografie voor de University of Pittsburgh Press) en in 1983 werd hij gevolgd door Nolans tweede Hammettboek *A Life at the Edge* en Diane Johnsons *ge-autoriseerde A Life*. Vooral de aanwezigheid van prozaïste (5 romans) en essayiste Diane Johnson wekt enige verbazing. Dat zij enige affiniteit met het werk van Hammett koesterde was onbekend tot zij eind jaren zeventig Steven Marcus' plaats kwam innemen als biograaf. Marcus – ook editor van de verhalenbundel rond Hammetts detective *The Continental Up* – had ruzie gekregen met Hellman en werd op straat gezet – sindsdien is niets meer van hem vernomen. Hellman was vastbesloten alleen dan haar archieven en geheugen ter beschikking te stellen als het eindresultaat een biografie zou zijn die haar persoonlijke herinneringen aan Hammett, zoals onder andere vastgelegd in *An Unfinished Woman* geen geweld zou aandoen, reden voor academische Hammett-kenners om de handen ineen te slaan en zonder Hellman aan het werk te gaan. Fechheimer en Godschaik, beiden met een Hammett boek bezig, stelden hun kennis ter beschikking aan Layman. Layman en Nolan werkten keurig met elkaar samen en stellen in hun boeken dat een en ander nooit tot stand had kunnen komen zonder hulp van voornoemde heren. Omtrent Hellman merkt Layman zuur op, *This biography was written without her assistance and without her hindrance*.

Wie Diane Johnsons voorwoord leest krijgt een precies spiegelbeeld. Layman en Nolan worden bij haar niet genoemd, en háár biografie, zegt ze, zou niet geschreven kunnen zijn zonder de hulp van Hellman.

★

Deze omstandigheden hebben consequenties voor de lezer: als het maar even kon zijn de beide partijen elkaar voortdurend uit de weg gaan, zowel waar ze met elkaar van mening verschillen als waar ze het in essentie met elkaar eens zijn. Vooral het eerste is hinderlijk. Als voorbeeld mag de vraag dienen welke rol Hammett als Pinkerton-detective gespeeld heeft in de beruchte zaak tegen *Fatty Arbuckle*, de filmster die in de vroege jaren twintig een meisje zo seksueel misbruikt zou hebben dat ze enige dagen later overleed. Layman was van mening dat Hammett mogelijk

'some small role' had en dat zijn latere verhalen hierover sterk overdreven waren. Nolan heeft die reserves niet, laat zelfs een van Hammetts collega's hierover aan het woord. Johnson vertelt wel het verhaal maar ontwijkt heel handig de vraag over Hammetts betrokkenheid. Na drie biografieën weten we daarom nog minder dan we aanvankelijk dachten omtrent deze splinter van Hammetts leven; we weten alleen wat meer over Fatty Arbuckle. En zo zijn er vele splinters.

Wie van feiten houdt kan het best bij Layman terecht; wie prijs stelt op de verbinding werk en leven zou ik naar Nolan verwijzen; Johnson is uiteraard de sterkste op die punten waar Lillian Hellman in het spel was en heeft ook uit de briefwisseling kunnen putten. Hammetts *Blak Mask* periode – zijn belangrijkste periode, denk ik – wordt het meest uitgebreid beschreven door Nolan, al vraag ik me af waarom ook hij een aantal bekende bronnen niet uitvoeriger recht heeft gedaan. Zo bevat een interview in *The Armchair Detective* (Winter 1979) met *Black Mask*-auteur *W.T. Ballard* een paar zeer aardige opmerkingen over de vriendschap tussen Hammett en *Horace McCoy* (*They Shoot Horses Don't They?*). McCoy komt in geen van de drie boeken voor.

★

Een definitief Hammett-portret hebben deze drie boeken niet opgeleverd, juist omdat het er drie zijn: ze vullen elkaar wel aan, maar maken elkaar in vele gevallen ook verdacht. Bovendien hebben vooral Nolan en Johnson de neiging hun onderwerp te zeer in bescherming te nemen. Layman stelt zich nog het strengst op als het gaat om de waarheid met betrekking tot Hammetts minder fraaie karaktertrekken – een houding die hem door de

Amerikaanse kritiek niet in dank is afgenomen omdat Layman – en hier mogen Nolan en Johnson instappen – de feiten niet gebruikt om tot een psychologisch portret te komen. Wat voor mens was Hammett? Waarom hield hij na *The Thin Man* op met schrijven? Is er een verband tussen zijn steeds terugkerende ziektes (longaandoeningen) en zijn drankgebruik? Vanwaar al die tegenstrijdigheden in zijn gedrag? Hoe kon zijn geestverwantschap met linkse groeperingen samengaan met zijn streven om in de Tweede Wereldoorlog weer in het leger te worden opgenomen? Hoe komt het dat Hammett niet in staat was tot langdurige vriendschappen, ongeschikt was voor het huwelijk, loyale vrienden meed of in het openbaar afviel?

Ik heb het vermoeden dat de antwoorden op zulke vragen een ander en vooral minder sympathiek beeld zouden opleveren dan nu in de vorm van drie biografieën op tafel ligt. Ik heb tevens het vermoeden dat zo'n beeld Hammett via de omweg van de paradox ook nader tot de lezers van zijn fictie zou brengen, hoe antipathiek het beeld inhoudelijk zou zijn. De enige die daartoe in staat is geweest – want ik geloof echt dat ze ondertussen te oud is – is Lillian Hellman. Zij echter heeft anders gekozen. Haar memoires getuigen daarvan. Academische geestverwanten uit de *back room* hebben in dit opzicht ook zonder haar *hindrance* geen tegenwicht kunnen bieden aan haar *assistance*. De echte Hammett is nog niet opgestaan na dit literaire spelletje *Wie-van-de-drie*. Hij kan, waarschijnlijk, tot nu toe het best gezocht worden in zijn verhalen en romans, over eenzame detectives, lege straten en een wereld die voortdurend ziek is. Hammetts fictieve wereldbeeld zou, bij nauwkeurig onderzoek, wel eens kunnen samenvallen met het beeld van de man die hij was.

Ed Schilders

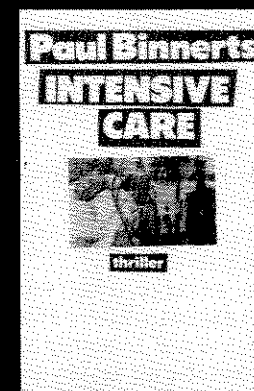
'De grootste belofte van dit seizoen'*

'Ik geloof niet dat ik eerder een Nederlandse misdaadschrijver heb gelezen die zo'n wurgende spanning weet op te bouwen.' – * Bert Vuijsje in *Intermagazine*
'Zijn figuren zijn prachtig getekend; de dirigent, diens vrouw, de televisieregisseur, de verpleegster, het is een lust om te lezen.' – Rinus Ferdinandusse in *VN*

Paul Binnerts **Intensive Care**
Grote ABC. 253 blz. f 29,50

In iedere boekhandel te koop

ARBEIDERSPERS SINGEL 262

Zoete Wraak

KORT VERHAAL DOOR JOSH PACHTER

Vanavond is dan de avond.

Bijna is het zover.

Vijftig jaar heb ik gewacht. Vijftig jaar heeft de haat in mij gewoerd. Het viel niet mee, al die lange jaren, om te wachten. Om je in te houden, niets te zeggen, te glimlachen en te doen alsof.

Maar nu, eindelijk, is het wachten voorbij. En vanavond – nog even – vanavond is het de avond der wrake.

Om eerlijk te zijn, ik begrijp niet wat Ineke in de eerste plaats in mij zag, behalve als het om mijn gevoel voor humor ging. Knap zou je me niet kunnen noemen. Rijk was ik helemaal niet. Ik had voldoende verstand om me te kunnen redden, maar ik was niet zo intelligent om ermee te kunnen geuren. Ik had bij de Ondergrondse gezeten, dat wel, en we troffen elkaar vlak na de Oorlog, maar ik had niets echt dappers of belangrijks gedaan tijdens de jaren van de Duitse bezetting, weinig gewaagd en niets verloren en gefaald om mezelf op een bijzondere wijze te

onderscheiden. Misschien was het mijn gevoel voor humor. Ik was een populaire knaap, met een aantrekkelijk afspraakje elke zaterdagavond – en ook nog doordeweeks, als ik er tijd voor kon missen. Het was lachen, zeiden de meisjes. Het was lachen met mij.

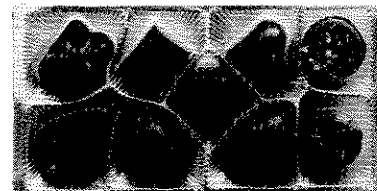
Misschien was het met mij om te lachen. Ik lachte graag, zelfs in die tijd. Ik doe dat nog steeds. Lachen is een internationale taal, het enige dat alle rassen, klassen en soorten met elkaar gemeen hebben. Het is – ik weet niet hoe ik het moet zeggen. Het is het antwoord op alle problemen des levens, dat is het.

Maar goed, misschien was het mijn lust om te lachen waardoor Ineke zich tot mij aangetrokken voelde. Ze had in Amsterdam aan elke vinger een man kunnen hebben. Je had haar moeten zien, Ineke, hoe haar lange, zachte gouden haar haar gladde, blanke schouders streelde, met een albasten gezicht dat Michelangelo graag zou hebben gebeeldhouwd, met lange, slanke, gevoelige vingers en prachtige benen en het figuur van een

godin. Alle cliché's kwamen tot leven als je Ineke zag: ze was duizeligmakend, adembenemend mooi. Helena van Troje was ze, Cleopatra, Assepoester was ze, op het bal.

Daar ontmoette ik haar, op een dansfeest nog geen twee weken nadat de Canadezen de stad hadden bevrijd. Ik was met een ander meisje, Ineke was met een andere man. Ineke en ik gingen samen weg. (Het andere meisje en de andere vriend van Ineke gingen ook samen van dat feest weg. Drie maanden later waren ze getrouwd. Weer drie maanden later maakten Ineke en ik onze verloving bekend.)

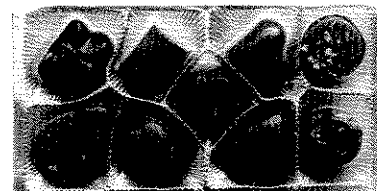
En weer drie maanden daarna, kwam Gerard Smedts in beeld. Slepte zich in beeld, zo ging het meer, met zijn opwindende oorlogsverhalen en zijn scherf van een Nazi-granaat in zijn been en dat stomme snorretje op zijn zelfingenomen knappe gezicht.

Hij was slim, dat moet ik hem nageven: slim, uitgekookt, sluw. De eerste keer dat we hem troffen was op een zondagmorgen in de kerk, vlak na de preek van dominee Veen en de slotpsalm. Hij was een boerenzoon, vertelde hij, uit Grootegast in het Noorden, en hij was net in Amsterdam om in de grote stad zijn fortuin te vinden. Hij was nog onbekend hier, zonder vrienden en alleen, en hij nodigde ons uit om de volgende avond bij hem te komen eten. Ik zag meteen dat hij alleen maar moeilijkheden zou geven. Ik wist het, ik voelde het – maar wat kon ik er tegen inbrengen, in de kerk daar, vooral tegen Ineke die zo overduidelijk was geïntrigeerd door zijn overdonderende uitnodiging.

We gingen bij hem eten, in zijn kleine drie-kamerwoning in de Pijp. We waren maar met zijn drieën, zonder een andere vrouw om het gezelschap volledig te maken. Vanaf het begin waren de bedoelingen van Gerard duidelijk. Hij was charmant, geestig, bruisde van het leven – en hij richtte zich helemaal op Ineke. Van mijn kant probeerde ik hem bij te houden. Ik lachte om zijn grappen, was het eens met zijn treffende politieke observaties, maar het had geen zin. Ik moest mijn meerdere erkennen en ik wist het. Het was alsof ik er niet bij was.

Aan Ineke was het goed besteed. Gerard Smedts had niet meer geld dan ik – zelfs minder, denk ik – maar hij was erin geslaagd om gerechten op tafel te brengen die beter smaakten dan ik lang voor de oorlog had geproefd, met wijnen waarvan ik nog nooit had gehoord en de namen niet kon uitspreken. De vrees en afkeer die in me opwelden knepen mijn keel dicht. Ik kon nauwelijks iets naar binnen krijgen. Maar Ineke at en dronk en at nog meer, lachte en glimlachte en negeerde totaal haar verloofde, waarvan ze een dag tevoren nog had gevonden dat je zo met hem kon lachen.

Vlak na het eten gingen we weg. Ik moest de volgende ochtend vroeg op mijn werk zijn, zei ik, en het was bedtijd voor mij. Gerard bood aan om Ineke naar huis te brengen, als zij nog langer wou blijven. Ze keek me aan, bijna voor het eerst die avond, met grote blauwe ogen die ja zeiden in een taal die niet te negeren viel. Maar toch zei ik nee, fronsend, en we spraken nauwelijks met elkaar gedurende de lange tramrit naar de andere kant van de stad.

Twee avonden later ging ze opnieuw bij hem eten. Deze keer werd ik niet uitgenodigd.

Mijn afkeer ging over in haat.

Dat weekend vroeg Ineke dringend of ze niet met mij uit hoefde, ze kwam met een zware hoofdpijn aan en beloofde thuis te blijven en verder te werken aan de trui die ze voor mij aan het breien was. In het begin van de avond belde ik haar op om te horen hoe het met haar was. Toen ik belde was ze niet thuis. Ik had dat verwacht.

Zoals ik zei, ik lach graag. Dus, toen ze een paar weken later bij me langs kwamen en Ineke me mijn ring teruggaf en haar koele, blanke vingers op mijn bevende hand legde en vertelde dat zij en Gerard verliefd waren en onmiddellijk wilden trouwen, forceerde ik een lachje, zei nee, natuurlijk had ik er niet de smoor in, sloeg Gerard hartelijk op zijn schouder en vroeg of ik iets voor hen kon doen.

Dat kon ik inderdaad. Gerard was nieuw in Amsterdam, liet hij me opnieuw weten en ik was zijn enige vriend. Dus zou het mogelijk zijn dat ik...?

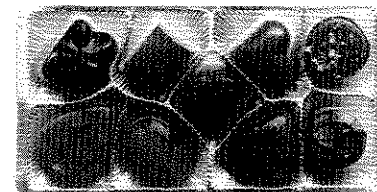
Ik slikte de haat die in mij tot volle wording was gekomen weg en accepteerde de 'eer' die Gerard mij voorhield. De volgende week, toen hij met mijn Ineke trouwde, was ik op het stadhuis aanwezig als getuige. Ik gaf hem de ringen aan met een glimlach en kuste de bruid – terwijl de hele tijd mijn binnenste op exploderen stond.

Het bruiloftsmaal was fantastisch, verrukkelijk – Gerard had zelf het menu uitgekozen – en terwijl Ineke giechelend een hap nam van het stuk van de bruidstaart dat Gerard haar voorhield kwam het idee bij me op, in volle glorie, volledig uitgewerkt.

Ik zou mijn wraak hebben. Gerard Smedt had haar van mij afgenomen, hij had mijn Ineke gestolen en ik zou mijn wraak hebben.

Oprechte blijdschap gleed over mijn lippen toen ik handenvol rijst over het gelukkige paar wierp dat de treden van de feestzaal afliep, naar de auto die ze hadden gekocht met geleend geld – rentevrij natuurlijk! – van mij. Ze schoten weg op huwelijksreis, terwijl de linten aan de auto in de wind wapperden en de rits blikjes vrolijk kletterdend achter hen aan ging.

Ja. Jazeker. Ik zou mijn wraak hebben...

Een vanavond, een kwart eeuw later, vanavond is dan die avond.

Door de jaren heen ben ik Ineke en Gerard blijven opzoeken en ben ik hun beste vriend gebleven. Ik kom vaak bij hen thuis, zoals zij ook bij mij komen. We dineren regelmatig gezamenlijk, minstens een keer per week en vaak meer. De tafel is bij mij, dat kan ik zonder vrees om tegengesproken te worden zeggen, even uitbundig voorzien als bij Gerard en als ik bij hen te gast ben dan breng ik als een blijk van vriendschap moorkoppen mee, mokkapunten, tompoezen of appelgebak.

Ik heb Ineke aangemoedigd, zelfs aangespoord en ik heb mijn wraak zich voorspoedig zien ontwikkelen.

Vanavond is het dan zover. Nu gebeurt het.

Ik buig naar voren.

Ik tik Gerard op zijn schouder.

Hij kijkt me aan, een gerimpelde, grijscharige man en ik wijs naar de andere kant van de kamer, naar Ineke, naar zijn Ineke. Daar zit ze, honderd kilo bollend, lillend vlees, met een rood en opgeblazen gezicht, met ruwe handen, dik en vol rimpels.

'Neem nog een bonbon, Ineke, schat van me,' zeg ik, en terwijl ze gretig naar de zware doos bonbons reikt die ik voor haar heb meegebracht zie ik dat Gerard me aankijkt. En ik lach...

Made in USA & UK

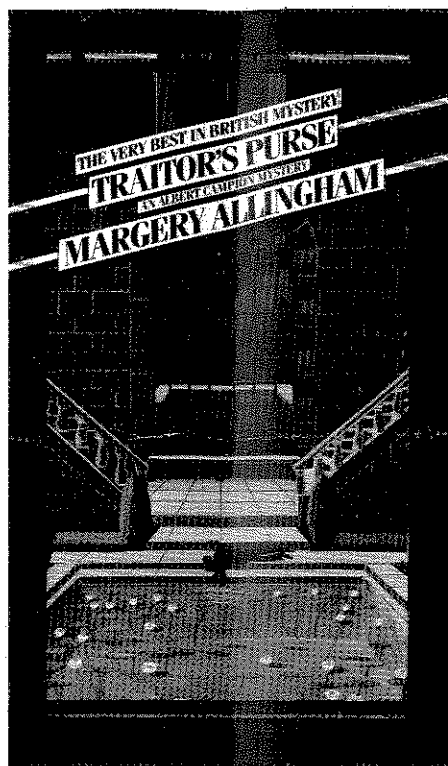
All the way

In de categorie thrillers over cultfiguren (zie bij voorbeeld ook *Hammett* van Joe Gores) verscheen *The Hemingway papers* van Vincent Cosgrove (Bantam, VD, 12,75).

Als liefhebber van Ernest Hemingway's literatuur was ik niet geheel onkundig van het feit dat ooit in zijn beginjaren als schrijver zijn gehele tot dan toe ongepubliceerde oeuvre spoorloos was verdwenen. In *A movable feast* heeft Hemingway deze gebeurtenis beschreven. Hij zat in Lausanne waar zijn vrouw het slechte nieuws kwam vertellen en reisde spoorlags af naar Parijs waar het was gebeurd. Nooit heeft hij vrijgegeven wat hij die nacht in Parijs deed, toen hij moest constateren dat zijn werk inderdaad weg was.

Agatha Christie heeft nooit onthuld waar ze tijdens haar spoorloze verdwijning verbleef. In het leven van Jezus tast men omtrent enkele jaren in het duister. De dood van Marilyn Monroe is nooit opgehelderd. Als men wil, is er in elk leven van een *personality* een raadselachtig moment te vinden. Vincent Cosgrove, in extase over Hemingway, heeft die wil getoond. Hij heeft er een extra ingewikkeld verhaal van gemaakt door net te doen alsof hij de hand heeft kunnen leggen op een manuscript van een tijdgenote van Hemingway, die uit liefde voor de auteur nooit tot publicatie was overgegaan.

The Hemingway papers is een amusante, spannende roman waarin beroemde kennissen van Hemingway voorkomen, zoals James Joyce, Scott Fitzgerald en Gertrude Stein en haar al even bekende vriendin. Merkwaardig genoeg komen ook de toekomstige beulen van onze samenleving, Hitler en Goering al in het boek voor, dat een decembernacht in 1922 beschrijft. En niet te vergeten de vrouw waardoor alle verwarring ontstaat: Anna Romanov, de tsarendochter die de slachtpartij heeft overleefd. Beeldschoon en verleidelijk bedriift zij met Hemingway de liefde. Zelfs daarvoor heeft hij nog energie na eerst in dezelfde nacht twee mannen het ziekenhuis te hebben ingeslagen, zelf bewusteloos te zijn geraakt, aan een executie door een pistool te zijn ontsnapt en bungelend aan een arm aan een Parijse dakgoot te hebben gehangen. En, o ja, ongeschonden komt hij telkens uit de strijd te voorschijn. Al met al komt zijn oeuvre niet boven water. Het eind van het verhaal laat zich met een fles wijn goed wegspoeien, maar alles bij elkaar is Hemingway *'overdone'*. Zelfs in zijn geval is hij té goed, té sterk, té geestig en té intelligent en met té veel drank. (MK)

Oud Nieuws

Bantam is bezig met het herdrukken van oudjes van Margery Allingham. De eerste drie heruitgaven zijn gesierd met mooie, getekende omslagen, die een aardige verbeelding zijn van het ouderwetse en gekunstelde milieu dat wordt beschreven. Volgens de omslagen gaat het in alle gevallen om een *Albert Campion*-mysterie, maar dat geldt slechts voor twee van de drie boeken. In *Black plumes* uit '40 (Bantam, VD, 10,90) komt de vertrouwde detective in het geheel niet voor. Zijn rol is overgenomen door inspecteur Bridie. De omslagontwerper heeft blijkbaar niet alle boeken gelezen en eerlijk gezegd kan ik hem dat nauwelijks kwalijk nemen. Margery Allingham komt moeilijk op gang. In haar streven naar originaliteit grijpt zij vaak naar de grofste middelen en lijkt wel eens te vergeten dat, het ook nog lekker moet lezen. De intrige speelt in haar boeken een overwegende rol, maar vraagt nogal wat uitleg zonder dat de schrijfster het vermogen heeft de lezer vlot in de loop van de gebeurtenissen te introduceren. In *Traitor's purse* uit '41 (Bantam, VD, 10,90) is Albert Campion zijn geheugen kwijtgeraakt en in die toestand brengt hij niet alleen de hoofdpersoon, maar ook de lezer in grote verwarring. Het aardigste boek van de drie is *Tether's end* (Bantam, VD, 10,90) uit '58, waarin Albert Campion een ondergeschikte rol speelt. Wie de schurk is, wordt in het verhaal al snel duidelijk, de vraag is vooral of en hoe hij wordt gepakt. De afwisselende beschrijving van de ervaringen van verschillende hoofdpersonen – een handigheidje dat de schrijfster veel gebruikt – komt juist in dit boek aardig tot zijn recht. (FH)

Ha, huiver

Wie een keertje zin heeft in een spannende, lekker vlot te lezen, occulte thriller waarin hel, verdoemenis en de duivel aan groot aandeel hebben, kan ik *The Monk* (Avon, VD, 14,75) van William H. Hallahan aanraden.

Waar het allemaal precies om gaat is moeilijk in een paar woorden uit te leggen, maar de duivel tracht in dit boek aan zijn uiteindelijke vernietiging te ontkomen, door alle kinderen die geboren worden met een purperen aura, te vermoorden. Brendan Davitt, die bij zijn geboorte in het bezit is van dit verschijnsel, wordt in eerste instantie gered door een orde van bedelmonniken die, voordat ze hem dopen, de kleur van zijn aura veranderen. Deze verandering is echter van tijdelijke duur en naarmate de kleur terugkomt loopt zijn leven steeds meer gevaar.

Hallahan is geen groots schrijver: simpel taalgebruik, korte zinnen en goedkope trukjes voor het opbouwen van de spanning kenmerken zijn schrijfstijl. Zware sneeuwstormen, donder en bliksem zijn dan ook niet van de lucht en de kuise verhouding tussen Brendan en zijn vriendin druip van het sentiment.

Toch kan ik niet ontkennen dat ik dit boek met veel genoegen heb gelezen, want spannend is het zeker. (CL)

Help, politie

The Delta Star van Joseph Wambaugh (Bantam, VD, 14,75) is een harde politieroman, die als *De Delta Ster* ook in het Nederlands is verschenen (Veen, 24,50). Evenals de andere boeken van Wambaugh speelt het zich af in Los Angeles, waar Wambaugh zelf politiemann was. Het politiemilieu, in de personen van de agenten van de Rampart division, krijgt veel aandacht. Hoofdpersoon is Mario Villalobos, die door het onderzoek naar de moord op een prostituee op het spoor komt van een veelomvattende zwendelaffaire, waarin het verkrijgen van de Nobelprijs voor scheikunde een belangrijke rol speelt. De intrige ontwikkelt zich verrassend en blijft in het grensgebied tussen 'origineel' en 'ver gezocht' nog net aan de positieve kant.

De beschrijvingen van de gruwelen van de zelfkant van de samenleving in Los Angeles zijn echter voorbehouden aan lezers met sterke magen, bestand tegen afgekakte hondekoppen aan de deurknop en in stukken geslagen baby's. De reactie van het politiecorps is van dezelfde orde. Vreemdelingenhaat, mateloze hoeveelheid drank en volkomen verziekte onderlinge verhoudingen zijn in Wambaugh's visie of ervaring bijna het enige antwoord. Hoewel deze beschrijvingen wellicht zijn bedoeld als geestige hyperbolen krijgen zij daarvoor naar mijn smaak wat te veel ruimte om een geloofwaardige functie te vervullen. (DB)

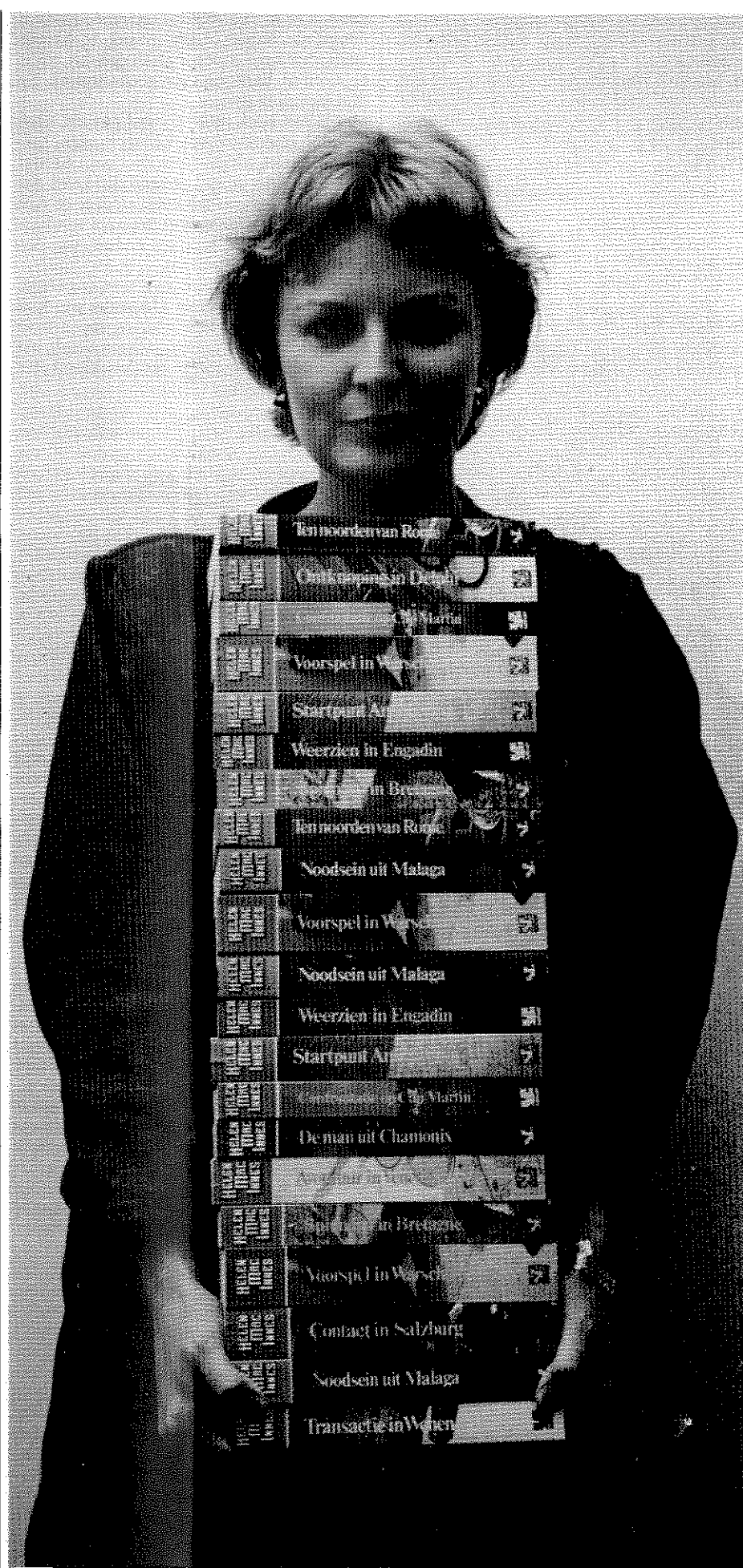
Ed McBain is bekend geworden als de schrijver van politieromans over de mannen van het 87th Precinct. *McBain brief* (Pan, VD, 12,30) bevat 20 korte verhalen die op één na geen van alle onder dit pseudoniem verschenen. Wel werden zij eerder gepubliceerd onder de echte naam van de schrijver, *Evan Hunter* en onder zijn andere pseudoniemen, *Marsten* en *Collins*. Het eerste verhaal van de bundel, *'First offence'*, is ook, in vertaling opgenomen in de bundel *'De beste misdaadverhalen'*, Loeb, Amsterdam. Dat deze verhalen nu onder de naam McBain worden gepresenteerd lijkt vooral een praktische, commerciële reden te hebben. Het zijn alle vlot leesbare verhalen en McBain's verdienste is vooral, dat hij daarin steeds recht op zijn doel af gaat en zich zelden verliest in sfeerbeschrijvingen en andere uitweidingen. Zijn karakters zijn echter betrekkelijk stereotiep: de jongen die zijn eerste misdaad begaat en daar eigenlijk trots op is, de door het vak verpeste politiemann, het meisje dat voor het eerst uit tipelen gaat, maar op het nippertje voor haar misstap wordt behoed, de krankzinnige moordenaar. Dit heeft tot gevolg dat je de ontknoping in het verhaal soms al in de eerste alinea ziet aankomen. De plots zijn zo helder, dat er weinig te raden blijft. En aangezien McBain het dus niet moet hebben van sfeerbeschrijvingen blijft er dan weinig over. (DB)

Geheime Code

Dat de Engelse Geheime Diensten zijn vergeven van de Sovjet-spionnen weten we zo langzamerhand wel. Evelyn Anthony wil het ons nog eens inpeperen. *Albatross* (Arrow, VD, 12,30) is het vervolg op *The defector* (in het Nederlands *Het Sasanov Complot*) en is een stuk beter dan dit boek.

Een van de leden van de SIS is een verrader, weet Davina Graham. Bij de KGB is hij bekend onder de codenaam Albatross. Door een gevangene zittende overloper die meer weet te vertellen over de identiteit van Albatross uit een Engelse gevangenis te ontvoeren, maakt Davina (onze heldin uit het vorige verhaal) de KGB behoorlijk zenuwachtig. Het geheel speelt zich af tegen een weliswaar onwaarschijnlijk decor van nauwe familierelaties en emotionele verhoudingen, maar toch is Albatross een beheerst opgebouwd en spannend verhaal. (GJT)

The Catenary exchange van Jon Winters (Avon, VD, 14,75) is een van die typische spionagewerkjes waarvan de stroom maar niet lijkt te zijn te stoppen. Hoofdpersonen zijn Anton Drakov, KGB-directeur, en Neville Coryers, Engels agent. Het verhaal gaat om de kidnapping van personen die weer kunnen worden gebruikt voor een uitruil (vandaar misschien de moeilijke titel die zoiets als 'overspanning' betekent, een overspanning tussen twee punten).

Het waarom van het geheel blijft geheel in het duister. Men vraagt zich af waarom iedereen doet wat hij doet. Alles bij elkaar is het wel een prettig leesbaar werkje, maar niet erg samenhangend, of misschien juist wel samenhangend, maar zo moeilijk dat de indruk hetzelfde blijft. (WV)

Eer & Wraak

In **Honor Bound** van Richard Harris (Ballantine, VD, 12,75) wordt het kwaad nadrukkelijk gestraft. De aanleiding is de zelfmoord van advocaat Slocum. Zijn vrouw had zich in een voor hem vernederend proces van hem laten scheiden, na hem op slinkse wijze gechanteerd, bedrogen en belasterd te hebben, zodat hem geen andere uitweg bleef. Zijn partner in het advocatenkantoor, Hasher, gelooft niets van de tegen Slocum ingebrachte beschuldigingen en besluit alles uit te

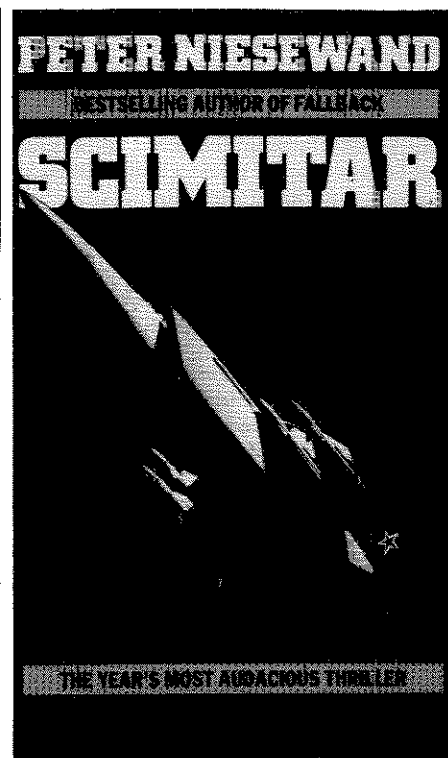
gaan zoeken. Terwijl hij daarmee bezig is neemt de behoefte om wraak te nemen bezit van hem, temeer daar ook hij blijkt te worden bedrogen en gechanteerd. En dan vallen er doden. Het is een boek met vrij veel geweld. Ook sexueel geweld wordt niet gemeden, terwijl dit niet altijd terzake doet. Al dat geweld wordt nogal vanzelfsprekend gerechtvaardigd en het boek eindigt er dan ook mee, dat Hasher bij het graf van Slocum peinst, dat hem niets anders rest dan zijn beurt af te wachten. Honor bound mag wel een zeer spannend boek worden genoemd. Ondanks zijn hier en daar clichématige overwegingen over bijv. het verrotte rechtssysteem houdt het de aandacht krachtig vast en klemmt het soms de adem toe. (DB)

Kille Russen

George Markstein behandelt in **Ferret** (Ballantine, VD, 14,75) een aan zich interessant thema in het kader van de wederzijdse spionage tussen Rusland en Amerika. Hij gaat uit van het idee dat beide zijden spionagevliegtuigen neerschieten en met de overlevende bemanning in hun maag zitten. Deze verdwijnt voor het leven in geheime kampen. Een neergeschoten Amerikaanse piloot die in werkelijkheid KGB-agent is en zich neer heeft laten schieten moet in zo'n kamp infiltreren om onbetrouwbare elementen te elimineren. Dat lukt en is onderdeel van het grote aantal kille moorden en executies die door het verhaal zijn heengestroomd en die door hun zinloosheid nogal stuitend aan doen. Het boek is wel vlot van schrijftaant, maar door de zodanige 'overkill' zal niet elke lezer er plezier aan kunnen beleven. (WV)

Tijdens de SALT-besprekingen schreeuwt de Russische delegatie moord en brand over de ontwikkeling van de Amerikaanse neutronenbom. Hun verontwaardiging stoelt echter op opportunisme en niet op humanitaire overwegingen. Zij hebben namelijk niet alleen in het diepste geheim hetzelfde wapen ontwikkeld, maar dit ook op de Afghaanse burgerbevolking met gruwelijke gevolgen uitgeprobeerd. De DIA (Defense Intelligence Agency) weet voor hun perfide optreden de onomstotelijke bewijzen te leveren, vooral dank zij het schitterende werk van de superagenten Ross en Lyle. Voor het oog van de wereld worden de Russen aan de schandpaal genageld. Peter Niesewand behandelt in de 574

pagina's van **Scimitar** (Granada, VD, 13,60) niet alleen deze schokkende materie, maar geeft ook overvloedige aandacht aan Ross' liefdesleven, de face-lift van zijn oudere echtgenote en zijn hobby, het parachute springen. Niesewand, die een half jaar geleden onverwacht overleed, was een bekende Engelse journalist. Hij schrijft makkelijk en ondanks de goedkope procedés die hij gebruikt om de spanning erin te houden, verveelt het boek niet. (HKo)

De honden uit **The quiet dogs** van John Gardner (Coronet, VD, 13,60) zijn de hoofden van vijf secties van de KGB. Vijf belangrijke mannen met een lange en eervolle staat van dienst. Een van hen is echter een 'mol', een spion voor de Britten. Brits geheim agent Herbie Kruger is korte tijd in Oost-Duitsland de gevangene geweest van de sluwe KGB-generaal Vascovsky. Hij ontsnapt al snel, maar voordat het zover was, heeft hij zonder het te weten informatie losgelaten waaruit kan worden afgeleid dat een van de sectiehoofden een spion is. Vascovsky zet alles op alles om de verrader zo snel mogelijk te ontmaskeren. Kruger krijgt opdracht hem voor die tijd naar Engeland te brengen. Dat zorgt voor een smakelijk verteld en spannend verhaal, met naast actie ook veel aandacht voor de psychologie van de hoofdpersonen. (HKo)

Enge Duitsers

Het negende boek van Duncan Kyle **The Semenov impulse** (Fontana, VD, 10,60) is nu opnieuw herdrukt nadat het al in '75 onder het pseudoniem **James Meldrum** verscheen. Het gaat over een hoogst interessant onderwerp, namelijk hoe een Duitse kampbeul door particuliere Israëliërs achterna wordt gezeten, nadat de staat Israël dergelijke vervolgingen had verboden. Men probeert de beul uit Bulgarije te kapen, maar de actie aan boord van een vliegtuig loopt verkeerd af. De Israëliër die de leiding heeft, vlucht naar Engeland en weet daar een Russische sportster te ontvoeren. Nu wordt hij op een spannende manier achterna gezeten door zowel Engelsen, Russen als Israëliërs. Gezegd moet worden dat Kyle in staat is een goed verhaal te schrijven, vlot, spannend en met tempo. Het is jammer dat het een beetje eigenaardig afloopt, maar het blijft toch wel aan te bevelen voor een avondje spannend lezen. (WV)

The Unripe Gold van Geoffrey Jenkins, (Fontana, VD, 12,30), gaat over iridium. Deze stof is nog edeler dan platina en komt normaal gesproken alleen voor in verbindingen met andere metalen. Wanneer een Duitse 'mad scientist' iridium in zuivere vorm aantreft in het mineraalrijke Zuid-Afrika, ontwerpt hij onmiddellijk duivelse plannen die met de ontwikkeling van wapentuig te maken hebben. Als potentiële afnemer heeft hij Khadafi op het oog. Twee spionnen in dienst van organisaties die nog geheimer zijn dan de CIA, lopen hier min of meer toevallig tegenaan en ondernemen vervolgens actie om een en ander te vrijdelen. **The Unripe Gold** is een recht toe recht aan avonturenverhaaltje van dertien in een dozijn, compleet met een obligate romance. Humor komt er niet in voor; spanning valt ook tegen. De drie 'goede' hoofdpersonen heten **Keeler**, **Gressitt** en **Rill** (dat is het meisje). Bij uitstek onaangename en onsympathieke namen, maar daar zal het wel niet aan liggen dat dit boek mij niet kon boeien. (BR)

Erfgenamen

Het kan niet op met de erfgenamen van de familie Hammett, Chandler en Macdonald. Na onder meer Michael Lewin, Joseph Hansen, Michael Collins, Stephen Greenleaf en Robert Parker zijn nu door de pers ook **James Crumley** en **Elmore Leonard** bij de notaris ontboden om de nalatenis in ontvangst te nemen. Ten onrechte, dunkt me. In de eerste plaats vertonen de schrijvers onderling hemelsbrede verschillen, maar ook de schakel met hun vermeende voorvaderen is ver te zoeken. Daarmee is op zich nog geen kwaad woord over hen gezegd. Het lijkt er

soms op, dat critici slechts drie genres thrillers weten te onderscheiden, die aangeduid worden met de codenamen **Chandler**, **Christie** en **Ambler**. En om te voorkomen dat iemand voor een lamelendige epigoon wordt aangezien, kan men hem dan maar beter tot erfgenaam bombarderen. Daarmee wordt Crumley te weinig, en Leonard teveel eer aangedaan.

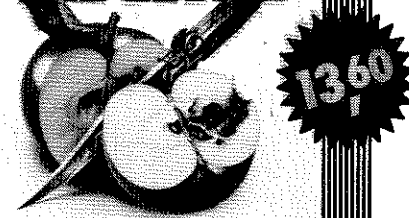
Om met James Crumley te beginnen; die heeft al de verdienste, één van de meest intrigerende titels van de laatste tijd verzonnen te hebben: **The last good kiss**. In zijn nieuwste boek, **Dancing Bear** – als titel wat minder –, legt hij een authenticiteit aan de dag die bij menige Chandler-nazaat ontbreekt (Random House, VD, 44,40). Het verhaal speelt grotendeels in een miezerig stadje in Montana. De hoofdpersoon, een zevenenveertigjarige mislukking met de prachtige naam Milton Milodragovitch, heeft daar ook zijn roots en kan en wil die niet verlooehen. Dit alles geeft het boek een streekroman-karakter, dat af en toe aan *Sometimes a great notion* van Ken Kesey doet denken. Hiermee in overeenstemming is ook de verfrissende afwezigheid van *understatements*. Milo (zoals hij genoemd wordt) windt zich regelmatig op, of doet het van angst in zijn broek. Cocaine en een vies soort jenever houden hem op de been. Crumley's beeldende taalgebruik zorgt ervoor, dat de *overdose* aan geëtaleerde emoties nergens tot associaties met de kas-telroman leidt. *'He kept us busier than a one-legged man at an ass-kicking contest'* is voor mij de metafoor van het jaar. Het verhaal doet verder niet ter zake; waar het om gaat is de aloude paradox van een man die zich wanhopig vastklampt aan het leven in een wereld, die je 'objectief' gezien maar beter zo snel mogelijk kunt verlaten.

Heel anders liggen de zaken bij het al weer tien jaar oude **52 Pick-up** van Elmore Leonard. Zo deze schrijver al een vergelijking met ene Macdonald kan doorstaan, dan is het met John D., maar dan wel in diens minder geïnspireerde momenten. Het boek is nog het meest geschikt om een treinreis van, laten we zeggen, Amsterdam naar Vlissingen stuk te slaan. Een succesvol self-made zakenman wordt door drie randfiguren gechanteerd met een filmpje over hem en zijn clandestiene vriendin. In een opwelling bekend hij zijn charmante echtgenote zijn escapades. Die reageert relatief coulant, want ze is modern en houdt zielsveel van haar man. Nu één telefoontje naar de politie, en het verhaal is afgelopen, zou je zeggen. Niets is minder waar. Dat komt ook doordat, zoals ik op de flaptekst lees, hoofdpersoon Harry Mitchell 'elk spel strikt volgens zijn eigen regels speelt'. Wat die spelregels precies zijn, daar kan ik met de beste wil van de wereld niet achter komen. Wel verbaast het me, dat het boek nog niet verfilmd is. Met Charles Bronson in de hoofdrol, want zo'n verhaal is het dus. (HKg)

New
in paperback
At all bookstores
His latest and greatest
novel of espionage!

LEN DEIGHTON BERLIN GAME

East is east and west is west -
and they meet in Berlin...

He was the best source the Department ever had, but now he desperately wanted to come over the Wall. 'Brahms Four' was certain a high-ranking mole was set to betray him. There was only one Englishman he trusted any more: someone from the old days. So they decided to put Bernie Samsom back into the field after five sedentary years of flying a desk. **The field is Berlin.** The game is as baffling, treacherous and lethal as ever.

All the suspense, intrigue and excitement we've come to count on from Len Deighton are in this magnificent novel

Sheer consistent rightness page after page
The Times

Acclaim for **Berlin Game**, the first volume of Len Deighton's great spy trilogy
Game, Set and Match

'Deighton's best novel to date - sharp, witty and sour, like Raymond Chandler adapted to British gloom and the multiple betrayals of the private spy'
The Observer

'Virtuoso top level performance'
The Guardian

'A masterly performance, much the best thing Deighton has done since **SS-GB**'
Sunday Times

Available now in Granada paperback

van der mar

Importer/Distributor Amsterdam

GORKY PARK!

DE FILM DRAAIT/
HET BOEK IS HERDRUKT!

MARTIN CRUZ SMITH

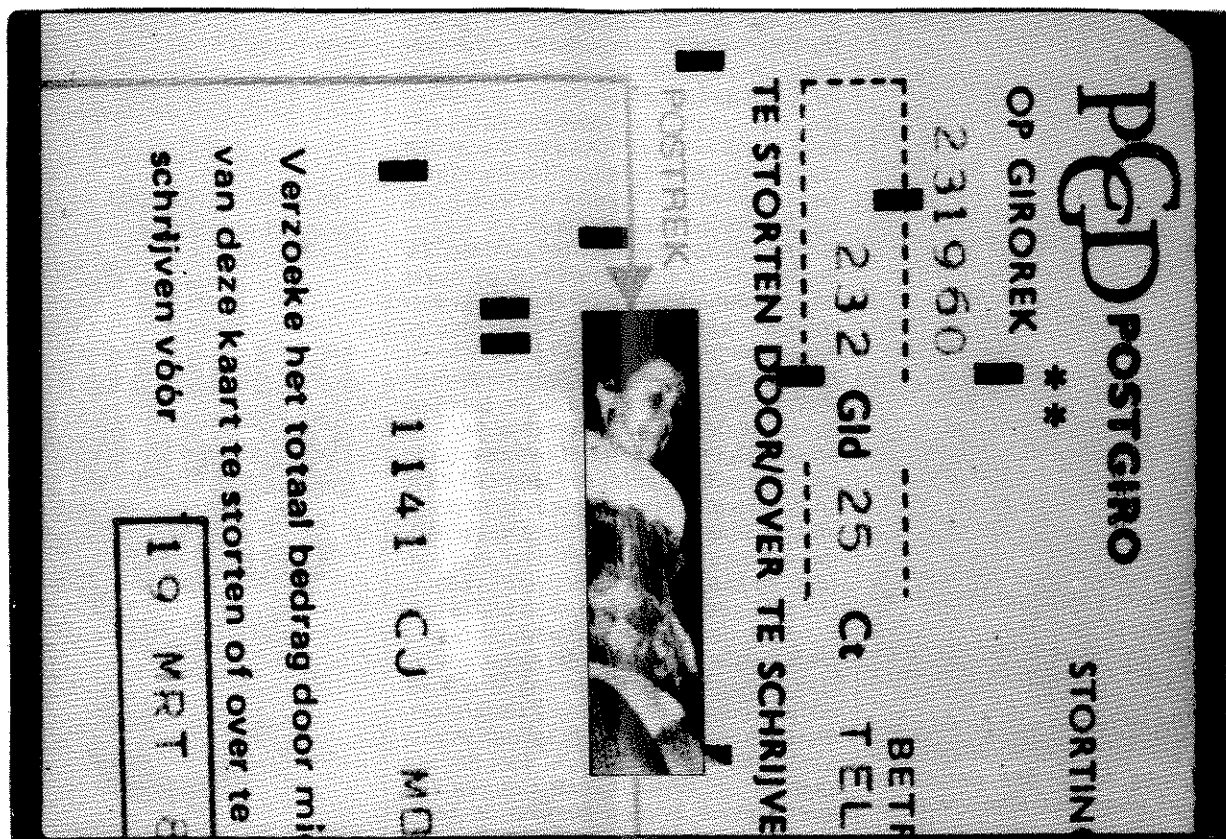

Een drievoudige moord verkwijlt een Russische portierman in een duister komplot van de KGB

Gorki Park van Martin Cruz Smith is een thriller van 368 blz., vertaald door Jacques Post, te koop in iedere boekhandel voor f 24,90.

Gorki Park is een film van Michael Apted, met William Hurt en Lee Marvin in de hoofdrollen, te zien in tal van bioscopen.

VEEN, UITGEVER'S UTRECHT

Een harde Klap

KORT VERHAAL DOOR ADA VAN DIJK

Voor de derde maal die ochtend greep Astrid Stevens naar de telefoon en voor de derde maal liet zij de hoorn op de haak liggen. Boven het bijzettafeltje waarop het toestel stond, had haar man het reçu van de acceptgiro van het telefoondistrict op een vel papier geplakt en dat met een speld in het behang vastgestoken.

'Denk hieraan', had hij met een viltstift van kantoor op het vel geschreven en een dikke pijl getekend naar het bedrag van bijna 200 honderd gulden gesprekskosten over de afgelopen periode. Ze had het vel van de muur willen halen, maar ze was bang dat Kees het dan met lijm op het behang zou plakken.

'Als je hier de rest van je leven wil blijven, moet je hier mee doorgaan,' had hij geschreeuwd toen hij de acceptgiro had gezien. De eerste kaart had Astrid meteen weggegooid, maar met de herinneringskaart durfde ze dat niet meer te doen. Ze had moeten toegeven dat ze minstens een keer per dag met haar moeder en soms ook haar zuster had gebeld. Ze had zich niet gerealiseerd dat de kosten zo snel zouden oplopen.

'Schrijf ze een brief,' had haar man vertwijfeld geroepen. Dat had ze geprobeerd, maar de speciaal gekochte bloecnote lag praktisch ongebruikt in het bergmeubel. Aan de telefoon had ze altijd wat te vertellen, maar het papier schrok haar af. Haar moeder had haar ook wel eens gebeld. Het was echter te begroetelijk voor haar om het vaak te doen. Astrid had niet kunnen toegeven dat dat voor haar ook het geval was. Ze waren juist verhuisd om het beter te krijgen en ze durfde niet te zeggen dat dat niet was uitgekomen.

'Ga in de zon zitten, een boek lezen,' had Kees gezegd. Hij moest tegelijk toegeven dat hij het ook niet leuk vond om op elf hoog op een balkon te zitten. Als je zat viel het nog wel mee, maar als je opstond was het net alsof je in de ruimte stapte. Ze

had hem gevraagd om gekleurd plastic golfplaat tegen de spijlen te maken.

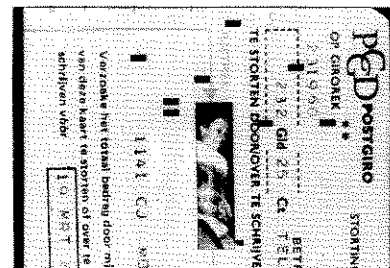
'Als we een beetje uit de kosten komen,' had hij beloofd. Maar hij was het gewoon niet van plan.

Iedere keer dat de telefoon ging op kantoor schrok Kees Stevens even. Hij had al gevraagd of de bel op zijn laagst kon, maar zijn collega die aan het bureau tegenover hem zat, voelde daar niet voor. De telefoon stond op een scharnierende standaard. Kees was het laatst erbij gekomen, zodat de telefoon normaal aan de kant van zijn collega stond. Samen moesten zij de dagafschriften van de bank en de giro klaarmaken voor de verwerking in de boekhouding. Zijn collega mocht bovendien kasopnames gereed maken voor de vertegenwoordigers. Ze zaten nog niet zo lang in het nieuwe gebouw aan de rand van Ede, maar de gewoontes van het oude kantoor waren ongewijzigd meegenomen. Het bedrijf was door een grote investeringspremie uit de randstad weggelokt. Iedereen kon kiezen tussen ontslag krijgen of meegaan. Kees Stevens had gehoopt door mee te gaan promotie te kunnen maken. Zolang hij niet was geslaagd voor zijn Praktijkdiploma Boekhouden zat dat er echter niet in. Onlangs had men zelfs een nieuwe medewerker aangetrokken voor de baan die hij had gehoopt te krijgen. Door de verhuizing zaten Astrid en hij bovendien behoorlijk in de schuld. De woning was nog tegengevallen ook. Inwoners die al langer stonden ingeschreven gingen voor bij de verhuur van laagbouwoningen en ze hadden al blij mogen zijn met hun flat. Astrid was nergens blij om. Ze miste haar familie uit Den Haag vreselijk. Haar moeder woonde daar bij haar om de hoek en haar zus twee straten verder en nu ze niet meer mocht bellen behalve in het weekend als Kees erbij was, was het allemaal nog veel erger. In het begin belde ze hem ook elke dag op op kantoor. Hij was

daarvoor bij zijn chef geroepen die hem had duidelijk gemaakt dat de telefoon voor zakelijk verkeer was. Het maakte hem niet uit dat Kees niet zelf belde.

'De tijd die het het bedrijf kost, wordt daardoor niet minder. U ziet uw vrouw toch 's avonds. Als ze niet belt, heeft ze u veel meer te vertellen.'

Dat was niet echt waar, want 's avonds zat hij voor zijn diploma te werken. Als hij dat niet haalde, kwamen ze nooit uit die flat weg.

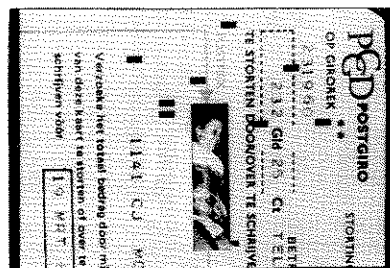

Astrid droogde de asbak af en zette hem terug in de kamer op de salontafel. De peuk van de filtersigaret had ze in een stuk van het advertentieblad gepakt dat gratis in de bus werd gedaan en diep in de vuilniszak gestopt. Door de overgebleven sigaretten in het pakje iets naar voren te duwen, leek het net alsof het voller was dan in werkelijkheid het geval was. Ze had met Kees afgesproken dat ze maximaal één pakje in de week zouden roken. Hij had uitgerekend dat als ze op alle uitgaven zouden letten en hij promotie zou maken, ze binnen een jaar net voldoende hadden kunnen sparen voor de aanbetaling op een laagbouw koophuis. Als ze tenminste ook hun vakantie zouden overslaan en familiebezoek zoveel mogelijk zouden uitstellen, ook van de kant van haar familie zelf.

'Ik ontvang je moeder liever in een mooi huis,' had hij gezegd. 'En als ze hier naar toe komt, moeten we bovendien van alles in huis halen.'

Astrid ging op de bank zitten en vroeg zich af wat ze kon gaan doen. De bibliotheek was leengeld gaan vragen per boek en had het abonnement ook nog verhoogd. Kees had gesuggereerd dat ze in de leeszaal zou gaan lezen, dan kostte het niets. Ze wou dat niet, omdat ze het gevoel had dat de mensen haar zaten aan te staren.

'Zoek een baantje,' was een ander idee van hem, maar hij wist net zo goed als zij dat alle baantjes al bezet waren en gaan schoonmaken bij andere mensen, dat mocht niet van hem. Dat zou op kantoor zijn naam schaden. Stiekem had ze gehoopt zwanger te worden, maar dat wilde ook al niet lukken. Misschien dat zij en Kees het vaker zouden moeten doen. De dokter was daar voorzichtig ook over begonnen. Hij had gezegd dat ze zich vooral niet zenuwachtig moest maken, want dan lukte het helemaal niet. Voor alle zekerheid had hij tabletten voor de zenuwen voorgeschreven. Voor Kees had ze dat verborgen gehouden, evenals het bezoek aan de dokter.

Op het moment dat Kees Stevens zijn fiets in de box wilde zetten, kwam er met een harde klap iets naar beneden. Hij liet de fiets bijna uit zijn handen vallen, voordat hij beseftte dat jongetjes weer bezig waren om plastic zakken met water van de galerij aan de achterzijde naar beneden te laten vallen. Het gaf een geweldige klap als zo'n draagtasje het plaveisel raakte en

het water spatte meters in het rond. Astrid was een keer kletsnat boven gekomen, omdat zo'n zak voor haar voeten uiteengespat was. Het was begonnen in de nabijgelegen flat, maar al gauw hadden de jongetjes in deze flat het voorbeeld overgenomen. Hoe hoger ze woonden, hoe mooier ze het vonden. Andere burens hadden ook al eens geklaagd, maar dat had weinig uitgemaakt.

Kees liep een stukje achteruit met zijn fiets aan zijn hand om te zien wie het dit maal was. De flat waar hij en Astrid in terecht waren gekomen, was een doorgangshuis voor jonge gezinnen, maar er waren op elke galerij ook enkele grote woningen, die de gemeente toewees aan gezinnen met meer kinderen en vaak waren dat niet de prettigste soort mensen. Omdat hij omhoog keek, kon hij nog net de volgende zak ontwijken. In zijn woede zette hij zijn fiets niet in de box en stormde de trappen op. Pas op de derde verdieping kreeg zijn verstand weer de overhand en drukte hij op het knopje voor de lift naar de elfde.

'Nou is het afgelopen met die rotjongens?' schreeuwde hij in zijn eigen flat. 'Ik bel meteen de politie. Dit gaat niet langer zo. Astrid, ik kreeg bijna zo'n zak op mijn hoofd.'

Hij kreeg geen reactie. Astrid was nergens te zien. Hij dacht dat ze in de slaapkamer was, maar die was ook leeg. Misschien was ze nog even naar het winkelcentrum. Hij dacht er verder niet over na, maar draaide driftig het alarmnummer van de politie. Hij hoefde zijn verhaal niet eens af te maken.

'We weten het, meneer. Er zijn al mensen onderweg. Iemand anders heeft ons ook al gewaarschuwd,' zei de agent die had opgenomen meteen nadat hij de naam van hun flat had genoemd.

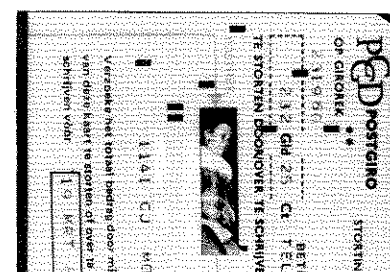
'Blijft u maar binnen, meneer. We knappen het zelf wel op. Hoe minder mensen zich ermee bemoeien, hoe beter het is.'

Verbaasd legde Kees de telefoon neer. Hij keek uit het raam aan de voorzijde en zag beneden drie politiewagentjes aan komen rijden. Er vormde zich een oplaopje. Hij stapte op zijn balkon en zag dat de buurvrouw dat ook had gedaan.

'Er staat er weer een,' zei de vrouw en wees naar boven.

Kees Stevens blikte omhoog, maar kon niets onderscheiden door de balkons van de hoger gelegen flats.

'Dat is nou al de derde keer sinds ik hier woon,' riep de vrouw. 'De vorige is nog gesprongen ook.'

Astrid Stevens zat op de rand van het platte dak en keek verward naar beneden. Ze zag een politieman een megafoon uit zijn wagentje pakken. Haar hart klopte in haar keel en ze had een gevoel in haar benen alsof ze niet langer aan haar lijf vastzaten. Ze hoefde maar een klein stukje naar voren te schuiven en ze zou haar evenwicht verliezen. De grond leek zestien verdiepingen lager zo ver weg, dat ze die nooit zou raken. Ze kon zich niet herinneren hoe ze op het dak was gekomen. In haar hand hield ze het vel papier met het afgescheurde stukje van de acceptgiro voor de telefoonrekening, zag ze verbaasd. Terwijl ze naar haar hand keek, liet ze het vel als vanzelf los. Het zeilde weg in de wind en ging eerst nog omhoog voordat het afdaalde. Van beneden hoorde ze een luide stem. 'Hallo, mevrouw. Hallo,' riep de stem. 'Kunnen we iets voor u doen?'

Astrid Stevens vroeg zich verbaasd af wat dan wel. Ze keek naar beneden en werd zo draaierig dat ze haar ogen stijf sloot.

THRILLERS & DETECTIVES

BESTELFORMULIER

Stuur onderstaande boeken aan:

NAAM: _____

ADRES: _____

PLAATS: _____

	SCHRIJVER	TITEL & PRIJS
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

bedrag boeken

extra voor verpakking en verzending

totaal

Kosten van verpakking en verzending zijn:

voor bestellingen

tot f 25,—: f 3,50

tussen f 25,— en f 50,—: f 2,75

boven f 50,—: f 2,—

Als betaling heb ik bijgesloten een
girobetaalkaart/een betaalcheque
tnv Thrillers & Detectives, Amsterdam

De bestelling wordt via de PTT bij u bezorgd

NB: Alle boeken zijn ook gewoon via iedere boekwinkel te koop

S I G N A L E M E N T

Thrillers & Detectives verschijnt 5 maal per jaar, in januari, maart, juni, september en november. Een abonnement voor 5 nrs. kost f 13,45, over te maken op postgiro 5013940 tnv Verzenden-boekhuis De Thriller te Amsterdam. Het gaat dan met het eerstvolgende nr. in.

Voor België kost een abonnement 375 fr. (incl. porto). Betaling dient vooraf te geschieden op PCR 000-0592006-15 tnv Boekhandel Walry, Zwijsenaardse steenweg 6, 9000 Gent. Via deze boekhandel zijn ook losse nrs. te koop voor 75 fr. (excl. porto).

Voorgaande nrs. zijn te verkrijgen door overmaking van f 3,50 per nr. (incl. extra porto). Sommige nrs. zijn uitsluitend nog als fotokopie te krijgen. Geef aan als men dat niet wenst.

Alle boeken die in Thrillers & Detectives worden besproken, zijn in iedere boekhandel te krijgen en desgewenst ook via Thrillers & Detectives leverbaar. De bestelbon op deze pagina kan daarvoor (als voorbeeld) dienen.

Een abonnement dient vooruit te worden betaald. Maak hiervoor zoveel mogelijk gebruik

van de toegezonden acceptgiro. Het zenden van een rekening kost f 1,25 aan administratiekosten.

In Nederland is Thrillers & Detectives op diverse plaatsen los te koop. De prijs per nummer wordt door de wederverkoper vastgesteld met een minimum van f 3,25.

Aan dit nummer werkten mee: Dick van den Bosch, Martijn Daalder, Ada van Dijk, Frits Moorweg, Hans Knechtmans, Hans Kooijman, Mirko Krabbé, Coefje Leeman, Josh Pachter, Beatrijs Ritsema, Ed Schilders, Gert-Jan Thomassen, Bert Vuijsje en Wim Voster

Eindredactie: Theo Capel
Vormgeving: Steye Raviez
Grafische verzorging: GCA Drukwerk
Layout Rob Sekuur

Alle correspondentie te richten aan: Thrillers & Detectives, p/a Nic. Maesstraat 139hs, 1071 PX Amsterdam

VD: importeur van Ditmar
NL: importeur Nilsson & Lamm

Kijk uit je Doppen

De Spirit is wellicht de meest legendarische en de meest aparte detective uit de stripgeschiedenis. Deze gemaskerde Amerikaanse stripfiguur, een creatie van de New Yorker Will Eisner beleefde zijn avonturen tussen 1940 en 1952 in kleine comicboekjes die als bijlage van tientallen kranten verschenen. De Spirit werd bekend, maar nooit echt populair; de verhalen waren té onconventioneel en té onberekenbaar voor het grote publiek van de jaren '40. Hij gaf zijn naam ook aan de strip zelf.

Hoewel misdaad altijd een zekere rol speelt, varieert het karakter van de Spirit-verhalen, die altijd 7 pagina's tellen, op onnavolgbare wijze. Melodrama, romantiek, horror, suspense: Eisner schuwt geen enkel stijlmiddel. Bovendien zit de Spirit boordvol humor en zelfspot die zelfs de meest extreme 'tearjerkers' verteerbaar maken.

De Spirit is echter vooral aantrekkelijk vanwege de fantastische en kleurrijke personages die Eisner weet neer te zetten. Tragische kwartjesvinders, beklagenswaardige slachtoffers, moordende psychopaten, duivelse misdadigers en onvervalste *femmes fatales* in de traditie van de 'film noir' omringen de o zo menselijke en feilbare Spirit. Eisner geeft zijn stripfiguren Dickensiaanse namen — hij bezit een literaire taalbeheersing die in iedere Nederlandse vertaling verloren is gegaan! — en expressieve, bijna karikaturale gezichten.

In de Spirit speelt de grote stad (lees New York) een allesoverheersende rol. Ze levert niet alleen de bovengenoemde acteurs, maar vooral sfeervolle en sombere décors. Vergelijkingen met Chandler en Hammett misstaan zeker niet. Hoewel de Spirit geen typische geëngageerde strip is, heeft Eisner wel degelijk oog voor de sociale omstandigheden in de verpauperde buurten van de Amerikaanse stad.

Vooraf na de oorlog, toen Eisner's diensttijd erop zat, bereikte de strip een ongekend hoog niveau en ontloopte Eisner zich als een revolutionair striptekenaar. Herdrukken van de Spirit — om financiële redenen ongekleurd — laten zien dat Eisner een meester in zwart/wit is. Hij experimenteerde met belichting, camera-standpunten en perspectief en behaalt zo spectaculaire resultaten. Dertig jaar na dato is de Spirit nog altijd een verrassende dynamische en actuele strip.

De avonturen van de Spirit worden herdrukt in *The Spirit* en *The Spirit Magazine*. Zojuist is een — voortreffelijke — selectie verhalen in het Nederlands verschenen onder de titel *Het Juweel van Gizen* (uitg. Rijperman/Drukwerk, f 29,90). De verhalen in dit album zijn — helaas — ingekleurd.

Martijn Daalder

Kort Amerikaans

Tervijl een schrijver iedere keer weer zijn best moet doen om iets nieuws te verzinnen, heeft de vormgever vaak een tegenovergestelde opdracht. De lezer, of liever de koper, moet in een oogopslag kunnen zien dat het hier gaat om een boek van zijn lievelingsauteur. Bij oudere schrijvers ontstaat dan ook nog het probleem dat ze iedere herdruk een nieuw likje verf mee moeten krijgen om ook als modern mee te kunnen dingen naar de gunst van het publiek. Mignon Eberhart is zo'n schrijfster die al heel lang bezig is. Ze werd in 1899 geboren en is nog steeds actief bezig. Haar eerste boek verscheen in '29 en meer dan vijftig andere in de jaren daarna. Als ik de uitgever was, had ik haar meisjesnaam meer gebruikt. De G. in haar naam staat namelijk voor 'Good'.

Titel	Thema	Sex	Geweld	Opvoedende waarde	Oordeel
John le Carré <i>The little drummer girl</i> Pan, VD, 16,65	Actrice als lokaas in Israelische valstrik	Nooit de sterkste kant van le Carré	Kadercursus voor terroristen en anti-terroristen	Hoe ver moet je gaan uit liefde voor je land?	Een waardig opvolger van Balzac en Dickens (TC)
Mignon Eberhart <i>Murder in waiting</i> Warner, VD, 10,90	Onnozel meisje, tevens erfgename, blijft ten onrechte hoofdperson in moordzaak	Zelfs niet tussen de regels door	Moordenaar pukt kogel uit lijk	Een senator mag wel, een president mag niet buiten de USA zijn geboren	De lezer wordt opgecald met teveel verdrachten (GJT)
Mignon Eberhart <i>Run scared</i> Warner, VD, 10,90	'Hit and Run'-ongeval bedreigt carrière van veelbelovend politicus	Niet vóór, maar ook niet na het huwelijk	Niet meer dan strikt noodzakelijk	Eerlijk duurt alweer het langst	Goed gebruik gemaakt van immer actueel thema (GJT)
Dick Francis <i>Banker</i> Pan, VD, 12,30	W ondergenezer van paarden blijft boef en bedrieger	Geliefde is met een ander getrouwd, dus niet	Een dolgeworden paard kan lelijk schoppen	Queen Victoria had geleijk	Nog steeds de beste jongensboekenschrijver onder de thrillerauteurs (BV)
James Hadley Chase <i>W/II share a double funeral</i>	Zesvoudige moordenaar, gijzelt scenarischrijver	Matig en oppervlakkig	Bloedig en gedetailleerd	Houd bij een gijzeling het hoofd koel	Glad maakwerk (HKO)
John D MacDonald <i>The good old stuff</i> Fawcett, VD, 14,75	Hebzuucht, liefde, moord en vooral melodrama	Zuinigjes, volgens de voorschriften van 1950	Minder schokkend dan je in pulp-stories zou verwachten	Literaire jeugdzonden kunnen beter in de la blijven liggen	Het wachten is op de volgende Travis McGee (BV)
Robert Parker <i>Early autumn</i> Dell, VD, 12,75	Spenser als opvoeder en niet eens hardhandig	Het gaat meer over de vader-zoonrelatie dan iets anders	Stompen is Spensers specialiteit	Geweld is ook positief te gebruiken	Rustige variant in heruitgave in een seriejasje (TC)
Harry Patterson <i>Dillinger</i> Arrow, VD, 12,30	Avonturen van gangster met gelijknamige naam in Mexico	Slechts romantisch	Tot vervelens toe	Ook gangsters kunnen een gouden hart hebben	Oninteressant en ongeloofwaardig (HKO)
Ruth Rendell <i>The fever tree</i> Arrow, VD, 11,20	Sprankelende verhalen met onverwachte moorden	Heel beschaafd	Tuttig, maar doeltreffend	Vertrouw niemand, zelfs geen dames	Charmant, maar niet spannend (MB)
Topol & Neznansky <i>Red Square</i> Corgi, VD, 13,60	Brezhnev in naderen bedreigt door corruptieschandaal	Wanneer hebben politie mannen daar tijd voor	Het dreigen met werkkampen is meestal voldoende	Bewestigt alles wat u al wist over de Sovjet-Unie	Goed geschenk voor vrienden met linkse sympathieën (TC)

In het juninummer: Leeftocht voor de vakantie